DARBININKAS

Vol. LXXVII, Nr. 2
Sausio - January 10, 1992 | Penktadienis-Friday | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N.Y. | 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207 | 50 centų

Savaitės įvykiai

Prezidentas George Bush, rūpindamasis pagerinti JAV prekybos reikalus, naujuosius 1992 metus pradėjo kelione į Australiją. Po to aplankė Singapūrą, Pietų Korėją ir Japoniją. Su juo kartu keliavo ir patarėjai, kurie žiūrėjo, kad Prezidentas išsiderėtų lengvatų Amerikos gaminiams, ir tuo pačiu eventualiai pagerėtų jos prekybinis balansas.

Popiežius Jonas Paulius II sausio 5 d. savo eiliniame sekmadienio kreipimesi į tikinčiuosius pranešė, kad šiemet rudenį jis vyksta į Dominikos respubliką, kur atidarys Lotynų Amerikos vyskupų konferenciją Santo Domingo mieste spalio 12 d. Tai diena, kada prieš 500 metų Kolumbas atvyko į Naująjį pasaulį.

China Women's News sausio 6 d. paskelbė, kad pernai gruodžio 27 d. buvo įvykdyta mirties bausmė keturiems asmenims, dalyvavusiems grupėje, kuri gaudė jaunas moteris ir jas pardavinėjo. Kiti 12 asmenų nubausti kalėjimu. Iš 60 moterų, kurias jie pardavė būsimiems vyrams, 18 policija surado ir grąžino tėvams. Moterų pardavinėjimas, žurnalas sako, esanti didelė problema dabartinėje Kinijoje. Pernai policija tuo klausimu vedė plačias diskusijas su gyventojais.

Imelda Marcos, kuri šiuo metu lankosi Filipinuose, vos spėjusi teismui pasakyti, kad ji esanti nekalta dėl jai keliamų korupcijos kaltinimų, jau paskelbė, kad ji kandidatuosianti į šalies prezidentus. Prezidentė Corazon Aquino, kuri anksčiau sakėsi neisianti antrukart, manoma, kad dabar persigalvos.

Zviad Gamsakurdia, prieš daugiaua kaip pusę metų gavęs 87 proc. šalies balsų kaip pirmasis nepriklausomos valstybės prezidentas, išbėgo iš Gruzijos, paaiškėjus, kad nepavyks įveikti opozicijos. Buvęs premjeras Tengiz Sigua paskelbtas laikinės vyriausybės galva. Opozicija kariavo su Gamsakurdia ir jo šalininkais, kaltindama, kad jis siekia diktatūros ir buvo įkalinęs savo politinius priešus.

Šv. Irenos ikona, kurią piktadariai prieš Kalėdas pavogė iš graikų ortodoksų bažnyčios Queens, NY, po keleto dienų sugrąžinta paštu, bet be auksinių ir deimantinių votumų. Įvykis suskaldė net pačius parapiečius, kurių dalis dabar jau pradeda abejoti ar tasai paveikslas "ašarojęs", kaip kad tvirtinama, jog jis ašarojęs karo Persijos įlankoje išvakarėse.

Kubietis malūnsparnio pilotas German Pompa Gonzalez, išvengęs Kubos radaro, sausio 3 d. su savo giminėm, iš viso 33 asmenų, nusileido netoli Miami ir amerikiečių kontrolieriams sušuko: "Linksmų Naujų metų"! Tai pirmas toks atvejis, kad grupė būtų pabėgusi iš Kubos nuo 1959 m., kai Fidel Castro atėjo į valdžią. JAV imigracijos įstaiga leis kubiečiams pasilikti Amerikoje, bet Kuba reikalauja, kad malūnsparnis ir lakūnas būtų sugrąžinti.

NEEILINIAM VYSKUPŲ SINODUI PASIBAIGUS

— Popiežius ragina imtis visų priemonių Europai evangelizuoti —

Pereitų metų lapkričio 28 — gruodžio 14 dienomis Vatikane posėdžiavo neeilinis Vyskupų Sinodas, sušauktas apsvarstyti Bažnyčios ir visuomenės problemoms Vidurio ir Rytų Europoje.

Penkioliktajame ir paskutiniajame pilnaties posėdyje, gruodžio 13 d., dalyvavo ir kalbą pasakė popiežius Jonas Paulius II, kurio iniciatyva šis Sinodas ir buvo sušauktas. Jis taip prabilo į pilnaties posėdžio dalyvius:

"Baigdami šį neeilinį Sinodą, trumpai grįžkime į praeitį, prisiminkime šio neeilinio įvykio bažnyčios gyvenime užuomazgas. Pasiūlymas sušaukti Sinodą, kuris apsvarstytų aktualiausius Europos Bažnyčios klausimus, pirmą kartą buvo iškeltas 1990 m. balandžio 22 d. Velehrade, Moravijoje, prie šv. Metodijaus kapo.

Prie krikščioniškų ištakų

Per pastaruosius pusantrų metų žemėje įvyko daug viltingų permainų. Velehradas visų pirma susijęs su Europos globėjais šventaisiais Kirilu ir Metodijum, kurie drauge su šventuoju Benediktu mus veda prie krikščioniškųjų mūsų žemyno ištakų. Šie šventieji — dangiškieji Europos globėjai tarytum atspindi visos krikščioniškos Europos vienybės siekimą. Šie šventieji taip pat nurodo kelius, kuriais Kristaus evangelija ėjo į Europą: su Benediktu — į Vakarus, o su Kirilu ir Metodijum — į Rytus. Jų pavyzdys taip pat byloja apie įvairiaspalvę tradicijų ir kultūrų įvairovę, susijungusią į vieną krikščionišką Europos kultūrą.

Sinodo tikslas

Šio Sinodo tikslas buvo taip pat Evangelijos šviesoje pažvelgti į laiko ženklus, mūsų žemyne apsireiškusius siais pastaraisiais metais. Į Sinodą susirinkome tam, kad būtume mus išlaisvinančio Kristaus liudytojais. Pašaukimas būti Kristaus liudytojais liečia visus krikščionis. Šia proga, kai pagarbiai minime nesuskaitomus mūsų amžiaus kankinius už tikėjimą, negalime nepriminti pirmapradės žodžio *liudytojas* prasmės. Liudytojas — graikiškai "martyr", nusako patį radikaliausią Kristaus liudijimą, liudijimą kančia ir savo gyvybės auka. Ir mūsų laikais pasitvirtino pirmaisiais amžiais persekiojamos Bažnyčios patirta tiesa, kad kankinių kraujas yra naujų krikščionių sėkla.

Ypatingos reikšmės turi ir tai, kad šis Sinodas vyko liturginiu Advento laiku. Šie priešingybių ir vilties kupini paskutinieji antrojo tūkstantmečio metai yra tarytum Adventas, tarytum išvakarės, beženginant į naująjį mūsų krikčioniškosios Europos istorijos tarpsnį."

Gruodžio 14 d. iškilmingomis pamaldomis Šv. Petro Bazilikoje Sinodas užbaigtas. Kaip jį atidarant, taip ir uždarant, mišias koncelebravo Popiežius. Eucharistinės aukos metu tartame žodyje Popiežius pirmiausia už Sinodo dovaną dėkojo Šventajai Dvasiai — Gaivintojai ir Globėjai, kuri išmoko visko ir viską primena. "Kristaus meilės žmonijai

(nukelta į 2 psl.)

Jonas Budrys, vadovavęs Klaipėdos krašto sukilimui. Vėliau jis buvo Lietuvos generaliniu konsulu New Yorke.

JAV VALDŽIA DOVANOJA PAŠARINIŲ GRŪDŲ LIETUVAI

Lietuvos Ambasada Washingtone praneša, kad Lietuvos ambasadorius Jungtinėms Amerikos Valstijoms Stasys Lozoraitis gruodžio 23 d. kartu su JAV Žemės Ūkio ministerijos užsienio skyriaus atstovų pasirašė sutartį, pagal kurią JAV valdžia iš savo atsargų padovanos Lietuvai 100,000 tonų pašarinių grūdų.

Pagal planą, sausio mėnesį iš JAV uosto turi į Lietuvą išplaukti pirmas laivas su 25,000 metrinių tonų grūdų. Po to, maždaug kas savaitę iš Meksikos įlankos turi išplaukti antras, trečias ir ketvirtas laivas. Pramatoma, kad pirmas laivas Klaipėdą pasieks ne vėliau kaip 60 dienų bėgyje po sutarties pasirašymo datos.

Lietuvos Žemės Ūkio ministerija, per valstybinę akcinę firmą "Malyba", koordinuos grūdų pardavimą Lietuvoje. Pagal sutartį grūdus galima parduoti kooperatyvams, privatiems naminių gyvulių ir naminių paukščių savininkams bei malūnams.

Grūdų pervežimo išlaidas iš JAV į Klaipėdos uostą padengs JAV valdžia. Sutartyje nustatyta, kad išlaidos, susijusios su grūdų transportavimu, sandėliavimu ir išskirstymu Lietuvoje, bus padengiamos iš parduotų grūdų pajamų. Likusios pajamos turi būti skiriamos 1) privačioms lietuviškoms ar amerikietiškoms labdaros organizacijoms, kurios Lietuvoje maistu šelpia nepasiturinčiuosius ir 2) privatiems ar mažiems žemės ūkio kooperatyvams.

Apskaičiuojama, kad grūdų vertė siekianti nuo 10 iki 11 milijonų JAV dolerių, o jų pervežimo iš JAV į Klaipėdą išlaidos — 3 milijonus dolerių.

DĖL SIENŲ SU BALTARUSIJA

Vilniuje Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje sausio 3 d. įvyko pirmasis Lietuvos ir Baltarusijos mišrios komisijos susitikimas dėl Lietuvos-Baltarusijos sienų nustatymo.

Šalys pareiškė, kad tolimesnis komisijos darbas bus grindžiamas 1991 spalio 24 d. Deklaracija dėl Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos geros kaimynystės principų.

Lietuvos delegacijai vadovavo krašto apsaugos ministras A. Butkevičius, Baltarusijos — Respublikos liaudies deputatas, Gardino srities liaudies deputatų tarybos pirmininko pavaduotojas I. Moško.

Susitrikimo metu buvo pasirašytas protokolas dėl tolimesnio darbo.

Lietuvos Sąjūdžio suvažiavimo atidaryme 1991 m. gruodžio 14 d. Vilniuje. Dešinėje pirm. Vytautas Landsbergis. Vidury VLIKo atstovas Vytautas Jokūbaitis. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

LIETUVOS SĄJŪDŽIO III-ASIS SUVAŽIAVIMAS

Visuomeninis judėjimas, kuris pagrindinai prisidėjo prie laisvėjimo ir privedė prie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, Lietuvos Sąjūdis Vilniuje, Sporto Rūmuose, posėdžiavo tris dienas — gruodžio 14 ir 15 ir 22. Pagal *Gimtojo krašto* informaciją, retkarčiais to suvažiavimo nariai buvo įkaitę iki karščiausių diskusijų, barnių, net koliojimųsi.

Ką gi suvažiavimas svarstė? Darbotvarkėje buvo ir karštų punktų, o jų svarstymo būdas liūdnai nuteikė net VLIKo atstovą Vytautą Jokūbaitį, kurį VLIKo pirmininkas dr. Kazys Bobelis buvo nusiuntęs į Vilnių suvažiavimo pasveikinti. Jokūbaitis, pagal *Gimtąjį kraštą*, buvęs liūdnas, kad skaldomos jėgos, kaltinant vienas kitą, tuo metu, kai tų jėgų reikia valstybei atkurti; buvęs liūdnas ir dėl to, kad išeivius ketinama atriboti nuo Lietuvos pilietybės, nors jos jie niekados nepraradę.

Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, kurį vėliau suvažiavimas išrinko garbės pirmininku, išdėstė mintis apie dabartinę padėtį. Anot jo, Lietuva dabar esanti išmėginimų kryžkelėje, jos atgimimo gairės turėtų būti: doras darbas, šeima, gimtoji žemė. Jis smerkė pastaruoju metu Lietuvoje paplitusį valstybės turto savinimąsi neva legaliais būdais, net ironiškai išsireikšdamas, jog reikia, kad gimtų ir vagių stabdymo sąjūdis. Jam pritarė ir ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius, tardamas, kad per toli nuėję kai kurie verslininkai, apeidami įstatymus, jie čiumpa svetimus daiktus.

Valstybės kontrolierius Kazimieras Uoka dėl įstatymų pažeidinėjimų kvietė viešai pasiaiškinti net patį premjerą ir apie 40 Aukščiausiosios Tarybos deputatų, ir Teisinės sistemos komisijos pirmininką.

Tautinių mažumų atstovė Halina Kobeckaitė apie suvažiavimo tvarką išsireiškusi: "Kokia padėtis Lietuvoje, toks ir Sąjūdžio suvažiavimas". Suvažiavime diskutuota Sąjūdžio suglaudinimas su vyriausybe ir

(nukelta į 2 psl.)

KAIP KLAIPĖDOS KRAŠTAS SUSIJUNGĖ SU LIETUVA

— Rašo lietuvė mokslininkė —

Klaipėdos uostas — Lietuvos vartai į pasaulį — dabar, kai Lietuva pradeda nepriklausomybės atstatymą, labiau nei kada nors įgyja reikšmės. Per Klaipėdą vyks Lietuvos ryšiai su pasauliu, per ją plauks jai taip reikalinga ekonominė pagalba. Kasmet minėdami Klaipėdos krašto prisijungimą prie Lietuvos, peržvelgiame istorinius įvykius. Šia proga skaitytojams pateikiame *Atgimimo* laikraščio 1990 m. sausio 12-19 dienos laidoje atspausdintą platų istorikės P. Žostautaitės rašinį "Sausio 15-oji — valstybinė šventė. Klaipėdos kraštas susijungė su Lietuva". Antraštėlės redakcijos.

-o-

Pirmajam pasauliniam karui pasibaigus, 1919 m. pradžioje Paryžiuje, Versalio taikos konferencijoje, Antantės šalys nugaletojos svarstė naujojo Europos žemėlapio klausimus. Besikuriančios Lietuvos valstybės vadovai rūpinosi buvusias Rusijos ir Vokietijos imperijų sudėtyje istorines Didžiosios ir Mažosios Lietuvos žemes sujungti į vieną valstybę ir prieiti prie Baltijos jūros — Klaipėdos uostas buvo gyvybiškai svarbus Lietuvos ekonominiam savarankiškumui.

Lenkijos reikalų komisijoje, svarstant šios šalies sienų klausimus, iškilo ir Klaipėdos problema. Lenkija, remiama Prancūzijos, reikalavo atgaivinti senąją Lietuvos - Lenkijos valstybę su 1793 m. sienomis, o Klaipėdos kraštą prijungti prie Lietuvos tik tuo atveju, jei Lietuva sutiktų atnaujinti tradicinius federacinius ryšius su Lenkija. Vokietija nepritarė Lenkijos planams. Ji pasisakė už Klaipėdos krašto prijungimą prie Lietuvos, tikėdamasi ateityje jį lengviau atplėšti.

Prancūzų okupacijoje

1919 m. Versalio taikos sutarties 99 straipsniu Klaipėdos kraštas buvo atkirstas nuo Vokietijos ir perduotas Prancūzijai administruoti Antantės vardu tol, kol bus galutinai nuspręsta, kam jis turi priklausyti.

Trejus metus truko prancūzų okupacija Klaipėdos krašte. Ateitai pasišovė sukurti jame "laisvąją valstybę" — "freištatą", o ateityje paversti jį Prancūzijos protektoratu. Tilžėje susikūrusi "Prūšų lietuvių tautos taryba" pradėjo judėjimą už Klaipėdos krašto prijungimą autonominėmis teisėmis prie Lietuvos. Prie jos prisidėjo daug klaipėdiškių lietuvių.

(Bus daugiau)

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— **Boris Jelcin,** Rusijos prezidentas, 1991 gruodžio 20 d. buvo priimtas audiencijoje popiežiaus Jono Pauliaus II. Po to įvykusioje spaudos konferencijoje Jelcinas, atsakydamas į Lietuvos televizijos bendradarbės Laimos Pangonytės klausimą, pasakė, kad buvusios Sovietų kariuomenės išvedimas iš Pabaltijo kraštų užtruks nemažiau trejų metų. Jis pastebėjo, kad reikia turėti omeny, jog Rytų Europos kraštuose yra per 500,000 sovietinių karių, kurie turės sugrįžti daugiausia į Rusiją. Juos reikės apgyvendinti, įdarbinti, o tai pareikalaus nemažai laiko. Jelcinas pažymėjo, kad Rusija tikisi pasirašyti su Pabaltijo valstybėmis susitarimus, aiškiai apibrėžiančius Pabaltijyje dislokuotos buvusios Sovietų kariuomenės statusą. Tokie susitarimai užkirstų kelią kariškių įsijungimui į vidaus konfliktus, jei jie įvyktų.

— **Kalėdiniame sveikinime** Lietuvos kardinolas ir vyskupai tikintiesiems primena, kad Lietuvoje, nors ji ir įžengė į politinės laisvės ir nepriklausomybės kelią, daugelio pečius dar slegia ydų ir netikusių įpročių balastas. Ganytojai primena pasinaudoti priemonėmis, kurias nurodo Išganytojas: atsiverti tikėjimo palaimingam veikimui, kad visi galėtų tapti Dievo malonės įrankiai, sėją žemėje gėrio sėklą.

— **Kalėdų angelų paroda** atidaryta Kaune, Maironio lietuvių literatūros muziejaus požemio salėje. Skulptorė Rimantė Butkutė ir tapytoja Živilė Baltušnikaitė parodai pateikė kelias dešimtis angelų ir paveikslų.

— **Vilniaus arkikatedroje,** Šv. Kazimiero koplyčioje, 1991 gruodžio 18 d. aukotos mišios už 1941 m. Gorkio kalėjime nužudytus Lietuvos Aktyvistų Fronto Vilniaus štabo narius Vytautą Bulvičių, Jurgį Gobį, Aleksą Kamantauską, Juozą Kilių, Stasį Mackaitį, Juozą Sadzevičių, Antaną Skriplauską, Leoną Žemkalnį-Landsbergį.

— **Didžiausias dienraštis Lietuvoje** dabar yra *Lietuvos rytas*, 1992 metams jį užsiprenumeravus 133,778 skaitytojams. Antroje vietoje yra *Respublika*, o trečioje — *Lietuvos aidas*.

— **Vytautas Landsbergis,** Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas, gruodžio 11 d. svarstė su JAV ir Lietuvos verslininkų grupe dviejų šalių firmų bendradarbiavimo, bendrų įmonių kūrimo, Amerikoje sukurtų projektų Lietuvoje įgyvendinimo klausimas. Lietuvoje įkurta bendra Lietuvos-JAV įmonė "Sigma Americom". "Sheraton" bendrovė pramato Vilniuje pastatyti aukščiausios kokybės viešbutį. JAV specialistai parengė Klaipėdos uosto rekonstrukcijos projektą.

NEEILINIAM VYSKUPŲ SINODUI PASIBAIGUS

(atkelta iš 1 psl.)

įkvėpti ir skatinami, — kalbėjo Popiežius — susirinkome į šį Sinodą, kuriuo bažnyčia liudijo savo troškimą patarnauti Europai, besibaigiant krikščionybės antrajam tūkstantmečiui ir artinantis prie trečiojo tūkstantmečio slenksčio".

Bažnyčios misija

Toliau Popiežius sustojo ties klausimais: ar Bažnyčia mokės būti taikos puoselėtoja, ar pajėgs sutaikinti žmones, išugdyti taiką, pelnyti taikos kūrėjams skirtą palaiminimą, ar mokės Kristaus skelbtąjį sutaikinimą įtvirtinti tarptautiniuose santykiuose. Tai esąs esminis klausimas, nuo kurio priklauso Europos ir viso pasaulio ateitis, taip pat Bažnyčios misijos sėkmingumas.

Kreipdamasis į Sinodo narius — vyskupus, Jonas Paulius II kalbėjo:

"Sugrįžę į savo krikščioniškąsias bendruomenes, nesiliaukite būti ir veikti kaip tikrieji mus išlaisvinusio Kristaus liudytojai. Imkitės visų priemonių Europai iš naujo evangelizuoti. Tarpusavio vienybėje liudykite savąjį tikėjimą. Europos susivienijimas tebūnie paskatinimu jūsų Bažnyčios vieningai 'viena širdimi ir viena siela' skelbti žmonėms Kristaus karalystę".

Iškilmingas mišias Sinodo uždarymo proga Šventasis Tėvas koncelebravo su Sinodo Tėvais; tikinčiųjų maldos buvo skaitomos rumunų, vokiečių, albanų, bulgarų, ispanų ir lietuvių kalbomis. Maldą lietuviškai skaitė dr. Irena Vaišvilaitė.

Sinodo dalyviai

Sinode dalyvavo apie 140 vyskupų, tarp kurių buvo apie 70 iš Vakarų Europos, apie 50 iš Vidurio ir Rytų Europos, apie 20 iš ne Europos kraštų įvairiuose pasaulio kontinentuose. Taip pat buvo svečių stebėtojų, ekspertų, krikščioniškųjų Bažnyčių delegatų. Nedalyvavo tik rusų ortodoksų atstovai.

Sinode dėl nesveikatos nedalyvavo Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius ir Stambulo apaštalinis vikaras Marovič. Dėl kitų priežasčių iš Kroatijos neatvyko Sebeniko ir Dubrovniko vyskupai ir iš Slovėnijos Mariboro vyskupas. Lietuvos Bažnyčiai atstovavo Kauno vyskupas pagelbininkas Vladas Michelevičius.

Sinodo darbas

Sinodo darbai vyko trim fazėm. Per pirmąją fazę išklausyti Sinodo dalyvių pasisakymai, ne tik vyskupų, bet taip pat ir kitų krikščioniškųjų Bažnyčių delegatų, kurie dalyvavo Sinodo parengiamuose simpoziumuose ir sąskrydžiuose, kaip pasauliečių simpoziume Vatikane, jaunimo atstovų Čenstakavoje ir teologų Liubline.

Antroje fazėje gilintasi į pasisakymuose iškeltus klausimus dėl krikščionybės uždavinių Europoje. Trečiojoje fazėje pasirengta pasisakymų suvestinei, Sinodo baigiamojo dokumento parengimui.

Sinodo generaliniu sekretorium buvo arkivyskupas Jan Scotte.

(Bus daugiau)

LIETUVA ĮNEŠĖ SAVO JT NARIO PIRMOJO MOKESČIO DALĮ

Sausio 2 d., pirmąją Jungtinių Tautų 1992 metų finansinę dieną, Lietuvos misija įmokėjo JT iždui 5000 JAV dolerių kaip pradinę sumą, kuri bus atskaičiuota nuo Lietuvos 1991 metų nario mokesčio. Tai buvo simbolinis įnašas, padarytas geros valios ženklu. Savo įnašą, tokioje pat sumoje, įmokėjo ir Estija. Latvija žadėjo savo pirmąją mokesčio dalį įnešti netrukus.

Šituo žygiu Baltijos valstybės solidarizavosi su Vakarų valstybėmis: Australija, Kanada, Danija, Suomija, Islandija, Naująja Zelandija, Norvegija ir Švedija, kurios, taip pat sausio 2 d., sumokėjo savo pilnus 1992 metų JT nario mokesčius. Šios valstybės primygtinai norėjo parodyti gerą pavyzdį kitoms JT narėm, kurios dažnai nesumoka mokesčių laiku, ir todėl kvietė Baltijos kraštus jungtis į jų gretas.

"Sumokėdamos mokesčius", pranešė aukščiau paminėtos valstybių atstovybės bendrame pareiškime, "šios vyriausybės nori konkrečiai parodyti savo įsitikinimą, kad Jungtinės Tautos bus pasiruošusios vykdyti uždavinius, kuriuos iškėlė pačios narės... Jungtinės Tautos pergyvena finansinę krizę, kuri gresia jų pajėgumui vykdyti skubius ir svarbius uždavinius.., ypatingai taikos išlaikymo ir išsaugojimo srityse... Raginame visas kitas nares pilnai atlikti savo pareigą pagal JT taisykles".

Pilnas Baltijos valstybių nario mokestis dar nenustatytas, nes Generalinė Asamblėja Baltijos mokesčių klausimą pripažino išimtiniu ir jo sprendimą atidėjo birželio mėnesiui. Baltijos valstybės protestavo prieš JT finansų komiteto originaliai nustatytą mokestį, kuris neatitiko šių kraštų realios ekonominės padėties. Manoma, kad metinis Lietuvos JT nario mokestis sieks šimtatūkstantines sumas.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oraș šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S, St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duedami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK – NEW JERSEY – Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 -10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK – "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas – direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 908 753 - 5636

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvė advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 - 962 - 5810.

Lietuvos Sąjūdžio suvažiavime Vilniuje 1991 m. gruodžio 14 - 15 d. meninę programą atlikę Vilniaus senamiesčio teatro artistai. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

Lietuvos Sąjūdžio suvažiavimo 1991 m. gruodžio 14-15 d. Vilniuje dalyvių dalis. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

LIETUVOS SĄJŪDŽIO III-ASIS SUVAŽIAVIMAS

(atkelta iš 1 psl.)

prezidentinio posto įvedimas į Lietuvos vyriausybės struktūrą. Sąjūdis pasisakė už prezidento institucijos atkūrimą ir rems Vytauto Landsbergio kandidatūrą į šį postą.

Trečiąją suvažiavimo dieną svarstyta jaunimo auklėjimo, švietimo, moralės klausimai. Buvo iškelti faktai, kad į mokyklas pradeda veržtis įvairūs atsivertėliai, buvę partiniai veikėjai. Tie dabar imasi vadovauti jaunosios kartos auklėjimui, nors patys dar taip neseniai kritikavo ir baudė šviesesnius ir patriotiškai nusiteikusius pedagogus. Taip pat pasisakyta ir prieš kolūkių vadovus, kurie baigia pasiglemžti kolūkių turtą.

Suvažiavimas priėmė daug rezoliucijų, patvirtino savo veiklos programą. Pagal ją, nuo šio suvažiavimo Sąjūdis bus visuomeninis politinis judėjimas su registruotais nariais.

Suvažiavime dalyvavo apie 800 atstovų ir dvigubai tiek svečių.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI | VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUIŠES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718- 827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year $20.00. Single Copy 50 Cents
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Sausio 13-osios prasmė

Praeitų metų sausio 13-toji staiga tapo lietuvių tautai istorine diena, verta didžios pagarbos, jos prasmės išryškinimo. Okupantai militarine jėga norėjo užgniaužti Lietuvos nepriklausomybę, tankais puolė Vilniuje televizijos bokštą. Sukilimo rengėjai buvo tikri, kad laimės ir Lietuvą vėl prirakins prie Sovietų Sąjungos, palaidoję jos nepriklausomybę. Jie nežinojo istorijos ir nesitikėjo, kad žmonės išeis į gatves ir stos ginti televizijos bokšto ir Parlamento rūmų.

Šiame susirėmime žuvo neginkluotų, paprastų laisvės gynėjų 14. Žuvo nuo kulkų, vieną mergaitę suvažinėjo tankas. Sužeista 600 su viršum. Sukilėliai paėmė televizijos bokštą, bet Parlamento rūmų neišdrįso paliesti, nes juos saugojo barikados ir tūkstantinė žmonių minia, budėdama dieną ir naktį.

Ir kodėl žmonės išdrįso nuogom rankom ginti savo teises į laisvę? Išdrįso todėl, nes praeityje jau buvo panašių atsitikimų.

Praeitame amžiuje caristinė Rusijos imperija, norėdama Lietuvą surusinti, pradėjo ofenzyvą prieš lietuvių tautą, ėmė uždarinėti vienuolynus ir bažnyčias. XVIII amžiuje prancūzai savo revoliucijos metu, kovodami prieš katalikų Bažnyčią ir norėdami ją pakirsti, uždarinėjo vienuolynus, jų bažnyčias. Revoliucija buvo žiauri, giljotina kapojo galvas, ir prievarta buvo naikinama katalikų Bažnyčios veikla.

Šį metodą norėjo pritaikyti ir Rusijos imperija. Pačioje Prancūzijoje gyvenimas nuėjo nauja linkme, blėso revoliucinės idėjos, stiprėjo demokratinės tendencijos, bet Rusija iš to nepasimokė. Ji griebėsi savo akcijos. Nuo 1832 metų iki 1892 metų vien Žemaičių vyskupijoje buvo uždaryta 46 vienuolynai su bažnyčiomis. Tytuvėnuose bažnyčia buvo uždaryta 1864 metais, bet kokio nors didesnio susirėmimo nebuvo.

Tuo metu Žemaičių vyskupu buvo Motiejus Valančius. Po sukilimo uždraudus spaudą, jis jau visu savo autoritetu organizavo pasipriešinimą. Jis išleido slapta 5 brošiūrėles, kur išaiškino ką reiškia spaudos uždraudimas. Rusiška raidė tai velnio išradimas, kad lietuvis netektų savo asmenybės ir savo kalbos. Vyskupas ragino ginti savo "šventą vierą katalikišką". Jei reikėtų ir numirti, drąsiai eikite į mirtį ir gausite "mūčelnikų vainiką". Taip juk ėjo pirmųjų amžių krikščionys.

Taip nuteikta lietuvių tauta suprato, kad reikia gintis, nepasiduoti. Štai 1886 metais įvyko pirmas susirėminas. Tarp Telšių ir Alsėdžių buvo rokitų vienuolynas, kuris slaugė senus kunigus. Rusų administracija nutarė uždaryti vienuolyną ir bažnyčią, ir tikintieji tam masiškai pasipriešino. Dieną ir naktį žmonės ėjo iš visų pusių ir budėjo bažnyčioje. Valdžiai prisiėjo šauktis kazokų pagalbos, atvažiavo net Kauno gubernatorius. Bažnyčią ir vienuolyną jėga sugriovė, bet nesugriovė žmonių drąsos priešintis.

1893 metais įvyko garsiosios Kražių skerdynės. Jau 1891 metų gale rusų administracija pranešė, kad uždaro benediktinų vienuolių mūrinę bažnyčią ir kapines. Tada ir kilo didžiausias pasipriešinimas, kurio kulmina-

(nukelta į 4 psl.)

KAI ŽMOGUS PASIDARO BAISESNIS UŽ ŽVĖRĮ

Gyvenantiems laisvame pasaulyje sunku net suvokti, kokias kančias turėjo iškentėti lietuviai sovietinėje vergijoje.

Neapsakomu žiaurumu tardė KGB valdininkai, tarp kurių buvo ir lietuvių. Norėdami įsiteikti okupantam, kad turėtų patogius butus ir gerą gyvenimą, jie buvo pavirtę žvėrimis.

Spausdiname vienos moters pasakojimą, kaip ji buvo mušama, spardoma iki sąmonės netekimo. Tūkstančiai kentėjo tik dėl to, kad jie buvo dori žmonės, nieko neišdavė, kad mylėjo Lietuvą. Ar gali lietuvių tauta tai užmiršti?

Visi buvę budeliai, žmonių kankintojai turėtų būti teisiami. Nukankintų, nužudytų žmonių kraujas šaukte šaukiasi teisybės. Ne kerštо, bet teisybės!

Pasakojimas perspausdintas iš Politinių kalinių ir tremtinių laikraščio *Tremtinys*, 1991 m. spalio 28 d., nr. 20.

Budeli, pulkininko laipsnį nešiojantis, saugumo ministro pavaduotojo pareigas einantis, Leonidai Martavičiau. Turėjai platų kankinimo barą. Tavo žinioj buvo visa Lietuva. Kur buvo neįveikiami politiniai kaliniai eilinių tardytojų, visur pribūdavai su savo kietais kumščiais, maskoliškais čebatais. Ir darbuodavaisi visom keturiom, kiekvieną smūgį palydėdamas šlykščiausių, rusiškų keiksmažodžių serija. Jumyse neliko nieko žmoniško. Jūsų dvasinis pasaulis, jeigu jūs jį kada turėjote, jus jau buvo apleidęs.

Jūs "neatpažintumėt" trisdešimt metų senumo laiškų, kurie buvo gauti iš Pietų Amerikos. Nematėt, kad ten buvo kita pavardė. 1947 m. birželio 2 d. laužėt kaulus, reikalaudamas prisipažinti, su kuo palaikiau ryšį užsienyje.

Reikalavai žiauriausiais būdais kankindamas, kad išduočiau partizanų vadus Merkį, Rugį, Vanagą, Genį. Taip pat ryšininkus. Kas teikia jiems maistą ir visą materialinę paramą. Ir bendrai visus prijaučiančius asmenis.

Ypač žiauriai kankinai pirmąsias tris paras, skubėjai ką nors išgauti, bijodamas, kad nenueitų per toli partizanai, nes nepavysi. Atsivedęs išdaviką, tikėjaisi, kad tai padės atrišti liežuvį. Paraginęs prisipažinti, patarei — viską, ką žinai, pasakyk. Tai galėsi išsaugoti sveikatą, nes likus be sveikatos, bus nemielas gyvenimas.

Man atsakius, kad aš nieko nežinau, toliau kalbėtis neleidai. Išvedei išdaviką. Atsinešei kabelio atkarpą ir kapojai kaip kelmą.

Kada pavyko suklupdyti, privertei kapitoną Kluboką, kad tas prispaudęs palaikytų. Tu mano sudaužytas rankas, kurios buvo nuo smūgių sutinusios, paspaudei po kareiviškais batais. Galvą sugniaužei tarp kelių, įr su rankomis įsiremei į sprandą. Kapitoną privertei su kabeliu kapoti iš viršaus. Kada kapitonas kabeliu mosavo palengva, šaukei kaip išprotėjęs, kad kirstų smarkiau. Kapitonas, tavo verčiamas, pakluso nes jam grasinai. Po trisdešimt stiprių smūgių, kuriuos dar pati suskaičiavau, savigynos instinkto paskatinta, pasipriešinau. Ir likau laukti toj pačioj vietoj savo kančių tęsinio, nes iš ten nebuvo kur dingti. Tu budeli, pailsėjęs pradėjai savo judošišką darbą tęsti toliau. Spardei savo maskoliškais čebatais kur pakliuvo. Pradžioje veidą dangsčiausi rankomis, kad apsisaugočiau nuo stiprių tavo smūgių.

Greitai "juosta nutrūko", nebejaučiau nieko. Buvau be sąmonės. Tada tu bandymus darei kaip su triušiu. Koks bus geresnis, kuris sugrąžins sąmonę.

Kada pradėjau atgauti sąmonę, pajutau, kad sėdžiu ant kedės ir jaučiu — kažkas mane laiko. Laikė kapitonas Klubokas. Pajutęs mano judesį, pasakė, kad atgauna sąmonę. Mano veidas buvo sutinęs, sutinęs buvo ir liežuvis, pro kurį negalėjo patekti vanduo į gomurį. Kapitonas stengėsi įleisti vandens į burną. O aš tuo momentu jaučiau didelį karštį krūtinėj, rodės, žarijų ten buvo pripilta. Krūtinę slėgė, lyg kas būtų užrišta ant krūtinės iš viršaus.

Nors ir sunkiai, bet vis dėl to pavyko nuryti gurkšnį vandens, sumažėjo skausmas. Pradėjo švisti akys. Kada pradėjai kankinti, buvo dvylikta valanda nakties. Kada atgavau sąmonę, buvo šešios valandos ryto. Pirmiausia pamačiau, budeli, tavo kruvinas rankas. Ant kilimo voliojosi nuplėštų plaukų kuokštai, kojomis ištrypti kraujo krešuliai. Ant kilimo klanas vandens, kurio nesuspėjo sugerti ir gana storas kilimas. Ant manęs drabužiai visi šlapi. Krūtinė kraujais apkepusi. Rankų sąnariai dega iš skausmo. Visą kūną skauda, negaliu pajudėti. Kojos nuautos, daužyta per padus. Žaizdos kraujuoja. Atsikvėpti neturiu jėgų.

O tu, budeli, džiaugeisi, dabar tau atrodo, kad tu jau pasiekei tikslą. Sužinosi viską, kas tik tave domina. O jeigu dar spyriuosiuos, tai pas tave atsiras tokia priemonė, kurią pavartojus, numirėliai prakalba.

Budeli, aš už tave dvasioje buvau stipresnė. Tu troškai, kad aš, nepakeldama kančių, pulčiau tau po kojomis, maldaudama pasigailėjimo, viską pasakyčiau, ko tik tu pageidausi.

Budeli, neišgirdai tu mano balso, aš iš skausmo alpau, bet nedejavau, nevaitojau. Nuėjęs prie tardytojo skundeisi, "ot gyvatė, nors į gabalus kapok".

Gudrus tu buvai. Verbavai silpnesnius šiaudadūšius, to paties siekei ir su manim. Išleidęs į laisvę, per juos rezgei įvairiausias pinkles, į kurias buvai numatęs sukišti visus Lietuvos gyventojus.

Skleidėt gandus, kad galima išsipirkti iš kalėjimo už tam tikrą pinigų sumą. Ant tavo meškerės pakliuvo ir mano tėvai. Neturėdami pinigų, pasiskolino ir tau 300 rublių įteikė, kad mane paleistum. Planai tavo buvo tokie: pamačius skausmo iškankintus tėvų veidus ir nuo ašarų paraudusias akis, pulsiu tau po kojom maldaudama pasigailėjimo ir už paslaugą, atsilyginsiu paslauga. Žinoma kokia. Neišdegė.

Manau, nesuklysiu galvodama, kad nuo tavo rankų ne viena auka buvo pakasta kur patvoryje ar ant kelio, arba įgrūsta kur nors

(nukelta į 4 psl.)

Beginkliai lietuviai stoja prieš Sovietų tankus 1991 sausio 13 d. naktį Vilniuje. Nuotr. Algimanto Barzdžiaus

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS NEGRĮŽTA ARKLIU

III

Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Graikijoje

ANTANAS RUBŠYS
Manhattan College

29

Turbūt Apaštalas Paulius taip jautėsi, kaip mes jaučiamės patekę į Indijos Benaresą ar Nepalo Baktipūrą. Nenuostabu, kad jis priminė tesalonikiečiams, kad "vienas pasilikau Atėnuose" o jį atlydėjusius krikščionis įprašė "pranešti Silui ir Timotiejui, kad jie kuo greičiausiai atvyktų pas jį."

Leidžiamės po Atėnus

Turime savaitę laiko Graikijai pažinti. Užsitikrinę skrydį grįžti į Romą ir užsisakę Chat Tours turizmo kontoroje penketo dienų kelionę po klasikinę Graikiją, leidžiamės pėsčiomis į Atėnus. Daug kas taip daro. Atėnuose daug turistų, o ypatingai senų — vokiečių, prancūzų, italų... Metais pasenstame visi, bet širdimi pasensta tik tie, kurie nori pasenti, ir širdimi išlieka jauni tik tie, kurie atsisako pasenti.

Sintagma — Konstitucijos aikštė yra geras taškas pradėti klajones po Atėnus. Čia Graikijos parlamentas, čia už parlamento rūmų gražusis Tautinis sodas su Zappeion — Parodų pastatais. Priešais parlamento rūmus Nežinomo kareivio kapas su zuavų garbės sargyba. Nors saulė spigina, jiedu iškilmingai, ritmingu žingsniu, daugelio akių lydimi, susitinka kapo priekyje, ir, pagerbę kapą, šmaikščiai atsuka vienas kitam nugarą. Paėjėję į šonus, sutarškina šautuvus ir, atsigręžę vienas į kitą, lygiai iškilmingai ritmingu žingsniu, grįžta prie kapo priekio. O saulė vis kepina, pašaliais vaikai lesina balandžius, turistai deda naują filmą į foto aparatus...

Zuavai liekni, kai kurie net šviesiaplaukiai, makedoniečiai. Jų uniforma neįprasta kareiviams: baltas klostėtas sijonėlis ir balta palaidinė po auksu išsiuvinėtu baltos vilnos apsiaustu, galvą dengia raudona kepuraitė su uodega, ant kojų rudi, smaili batai... Mėlyna stati apykaklė prilaiko rudos spalvos puošmenis ant krūtinės ir nugaros...

Zuavus užtinkame ir prie prezidentūros. Čia jų ne du, bet keliolika. Matyt, laukia svarbių svečių. Prezidentūra kadaise buvo karaliaus rūmai. 1630 m. Graikija tapo karalyste. Pirmuoju karaliumi pasirinko princą Otoną iš Bavarijos, po 30 metų išsirinko Danijos princą Wilhelmą, kuris tapo Jurgiu I. Šiuolaikinė Graikija neišvengė perversmų, diktatūros ir politinio sąmyšio. Ypač mūsų amžiuje Graikijos istorija buvo judri. Paskutinis karalius — Konstantinas II buvo "pulkininkų" perversmo priverstas palikti Graikiją 1967 m. Pulkininkų diktatūra sukniužo, bet "naujoji demokratija" žada nūdien daryti krašte tvarką.

Aplankę šiuolaikinį Graikijos centrą, nutariame eiti link Akropolio — "aukštojo miesto" pastovios graikų krašto kultūrinio ir dvasinio gyvenimo širdies. Akropolį vis matome tai per skersgatvį, tai virš pastatų. Akropolis valdo Atėnų akiračius. Norime rasti vietą, iš kurios eidami galėtume turėti Akropolį prieš akis. Tokią vietą surandame prie

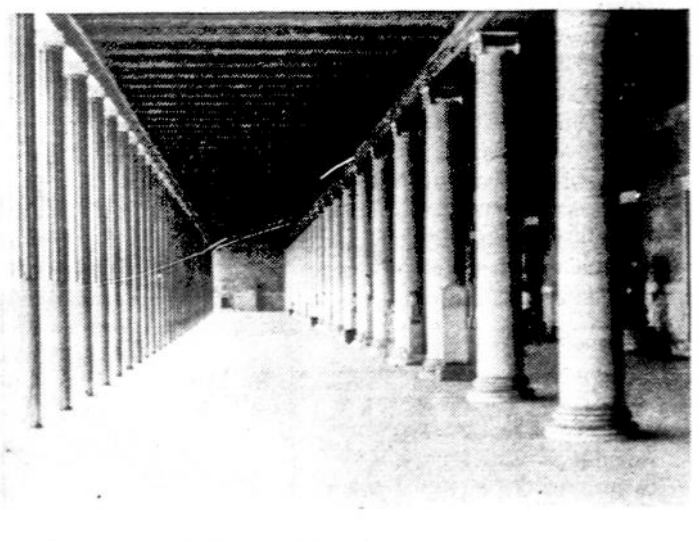

Agorą supo stoginės su kolonadomis. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

Dzeuso šventyklos ir Adrijano vartų.

II a. po Kristaus Romos imperatorius Adrijanas mėgo Graikiją ir nutarė užbaigti Dzeuso šventyklos statybą, graikų pradėtą prieš 700 metų! Korintiško stiliaus kolonos buvo milžiniškos — maždaug du metrai storumo, ir jų būta net 104. Mudu berandame tik 16! Trys jau guli subirusios ant šonų, bet tvylika dar tebestovi. Grakštūs Adrijano vartai turi įrašus: vakarinėje pusėje link Akropolio, "Tai yra Tesėjo miestas", o rytinėje pusėje link Dzeuso šventyklos "Tai yra Adrijano miestas".

Adrijano vartai įrėmuoja Akropolį su Partenono šventykla. Karalius Tesėjas yra legendinis Atėnų įkūrėjas. Pasak padavimų, jis sutelkė Atikos gentis prie Akropolio kalvos. Lygumoje tarp Parnes, Pentelikon ir Hymettos kalnų, Akropolio papėdėje ilgainiui išaugo Atėnai. Tačiau tik VI a. prieš Kristų (594 m.) Solonas, sukurdamas Atėnams demokratišką konstituciją, padarė Tesėjo miestą politiniu ir kultūriniu graikų centru.

(Bus daugiau)

Atėnų agora, fone Akropolis. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

Lietuvos Sąjūdžio suvažiavime 1991 m. gruodžio 14-15 d. Vilniuje jūrų skautai renka aukas. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

Savaitės įvykiai

Dresdeno miestas, kuris labiausiai iš visų Vokietijos miestų nukentėjo II Pasaulinio karo metu nuo britų bombardavimų, pradėjo kelti triukšmą dėl Royal Air Force veteranų sumanymo Londone pastatyti paminklą savo vadui Sir Arthur Harrris. Paminklą gegužės mėnesį turėtų atidengti Karalienės Elžbietos motina. Populiariai vadinamas "Bomber Harris", oro pajėgų vicemaršalas, Churchilliui pavedus, siuntė britų lakūnus bombarduoti civilinių objektų, norint palaužti vokiečių moralę. Apskaičiuojama, kad, bombarduojant Vokietijos miestus, žuvo apie 5 tūkstančius britų lakūnų. Vokiečių žuvo apie 500 tūkstančių. Dresdenui jo dalis teko 1945 m. vasario 13-14 dienomis, kada žuvo apie 135 tūkstančių civilių. Žuvusiųjų tarpe buvo daug karo pabėgėlių iš Rytų Europos, jų tarpe ir lietuvių.

JAV-Vietnamo santykiai, kurie atrodė, jog pagerės po 15 metų nuo karo pabaigos Indokinijoje, ketina pablogėti, naujoms žinioms apie JAV karo belaisvių likimą pasklidus. Sudarytas specialus JAV Senato komitetas. Jame, tarp kitų, liudys ir buvęs Sovietų KGB gen. Oleg Kalugin, kuris tvirtina, kad 1975-1978 m. jo dalinio darbuotojai vykdę JAV belaisvių apklausinėjimus. Pagal oficialią Vietnamo versiją, visi JAV karo belaisviai buvo paleisti 1973 m., tuo tarpu JAV dar pasigenda 2,273 karių, kurie pagal turimus dokumentus buvę paimti į nelaisvę arba žuvę kovose.

Ronald Reagan prisidėjo prie sąrašo asmenų ir įstaigų, kviečiančių Gorbačiovą su žmona atvykti į Ameriką. Buvęs JAV prezidentas pakvietė buvusį Sovietų prezidentą pamatyti Reagan Presidential Library, esančią Simi Valley, Californijoje.

Viktor Komplektov, 60 m. amžiaus, buvęs Sovietų ambasadorius Washingtone, atšauktas į Maskvą, ir manoma, kad nesugrįš. Vyriausiu diplomatu dabar yra 34 m. amžiaus Andrej Kolosovski. Jį Jelcinas buvo paskyręs atstovauti Rusijos reikalus.

Kinija užmezgė diplomatinius ryšius su Uzbekistanu. Tai jau antras nepriklausomų valstybių sandraugos narys, užmezgęs pilnus ryšius. Rusija užmezgė ryšius 1991 m.gruodžio 27 d. ir pasikeitė ambasadoriais. Kinija tada suteikė pripažinimą ir kitoms dešimt sandraugos respublikų ir Gruzijai, kuri dar nėra sandraugoje.

KAI ŽMOGUS PASIDARO BAISESNIS UŽ ŽVĖRĮ

(atkelta iš 3 psl.)

į tualeto duobę. Varėnos sangume tu ilgai darbavaisi. Yra dar daug išlikusių gyvųjų tarpe, vieną asmeniškai pažįstu.

Tu, budeli, aršesnis už Judą. Judas galą gavo pasikardamas, o tu galą gausi bijodamas, kad kas nepakartų. Kristus už savo budelius meldėsi, nes jie nežinojo ką darė. Reikėtų ir už tave pasimelsti, nors ir labai sunku tą padaryti. Nes tu tikrai žinojai, ką darei. Keršyti nesiruošiu, tau užteks to, tegul apie tave ir tavo juodus darbus sužino visas pasaulis. Ir dar palinkėčiau. Tegul kiekviena iš tavo buvusių aukų, gyvų ir nužudytų, tave naktį aplanko sapne ir paklausia, už ką, budeli, taip žiauriai kankinai?

Noriu pacituoti kapitono Kluboko žodžius: "Koks jis buvo žmogus, tegul apie jį sprendžia gudresni už mane".

Kada Martavičių iškvietė į Vilnių, kapitonas, likęs vienas, vos tik nutilus Martavičiaus žingsniams, ištarė "slava bogu". Ir iš karto paklausė: "Turbūt keiki mane. Už tai, kad aš tave taip smarkiai mušiau? Patikėk, aš buvau priverstas. Gyvenime nesu užgavęs taip smarkiai nė vieno karto arklio, nors jie mane išnervuodavo ne kartą. O šį kartą teko mušti žmogų ir dar jauną mergaitę".

Užsidengė rankomis veidą ir, ilgai patylėjęs, vėl prakalbo, klausdamas, ar sumažėjo skausmai. Aš nustebau, žiūrėjau į jį ir nežinojau, ką jam atsakyti. Man pasirodė, kad šis griebėsi kitos rūšies gudrybių. Aš tylėjau. Kada jis pakartotinai paklausė, ar aš jį keikiu už mušimą, aš atsakiau, kad nekeikiu, kad jis buvo verčiamas, tą aš supratau.

Jis neištarė nei vieno keiksmažodžio. Ir matydamas, kad aš tardymų eigoj būsiu kankinama ir toliau, jis paskaitė išdaviko parodymus ir pasakė, kad iš manęs reikalaus, kad aš juos pakartočiau. Vėliau jis patarė, kad, kai jis skaitys parodymus, man reikės į juos orientuotis.

Bronė Ratkevičienė

Vaizdas iš Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino šventės iškilmių atidarymo Vilniuje 1991 m. rugsėjo 28 d.: ant Gedimino kapo uždegamas aukuras. Šventė vyko ir rugsėjo 29 d., aplankant senųjų šventyklų ir kitas istorines vietas. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

PABALTIJY DAR LIKS 200,000 SSSR KARIŲ

The New York Times savo sausio 7 d. laidoje perduoda iš Rygos pranešimą, kuriame sakoma, jog apie 200 tūkstančių buvusios SSSR kariuomenės dar keletą metų pasiliks Baltijos valstybėse, nepaisant reikalavimų ją tuojau išvesti.

Sausio 6 d. Pabaltijo karinės vadovybės karininkų tarybos viršininkas plk. Vladimir Kandalovski pareiškęs: "Mes turime būti realistai...Yra daug dalykų, kuriuos reikia sutvarkyti, ir tai užtruks mažiausia trejetą metų".

Sausio 5 d. Estijos, Latvijos ir Lietuvos prezidentai, rašoma toliau, reikalavo neatidėliojant išvesti kariuomenę. Savo kreipimesi į nepriklausomų valstybių sandraugos vadovus Baltijos prezidentai taip pat reikalavo, kad kariai atiduotų visus ginklus ir amuniciją. Pabaigai pranešime dar pridėta: "Pasitarimai Sovietų kariuomenės atitraukimo klausimu nutrūko 1991 m. lapkričio mėnesį, ir nenumatoma, kad jie prasidėtų".

LIETUVOS-LENKIJOS SANTYKIŲ DEKLARACIJA

Sausio 3 d. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijoje parengta "Deklaracija dėl draugiškų santykių ir kaimyninio bendradarbiavimo tarp Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos". Lietuvos delegacijai vadovavo užsienio reikalų ministro pirmasis pavaduotojas Valdemaras Katkus, Lenkijos delegacijai — užsienio reikalų ministerijos konsulinio departamento direktorius Jacek Czaputowicz.

Ši deklaracija turėtų būti pasirašyta abiejų šalių užsienio reikalų ministrų. Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas pasiūlė tai padaryti kuo greičiau.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

— **Vilniuje** gruodžio 21 d. susirinko Lietuvos visuomeninės, kultūrinės, katalikų spaudos, RTV atstovai, pasiryžę atgaivinti prieškario metais Lietuvių žurnalistų organizacijų tradicijas. Arti 300 asmenų, balsavusių už profesionalumo, objektyvumo, moralės principus skelbiančią deklaraciją, pareiškė norą būti atkuriamos žurnalistų draugijos nariais. Apsvarstyti atsikuriančios Lietuvos žurnalistų sąjungos įstatai ir programa.

— **Švedija** Kalėdų švenčių proga atsiuntė Telšiams dovanų — tai medicinos technika, maisto produktai, drabužiai. Dovanos atiteko miesto vaikų namams, Duseikių internato globotiniams ir vienišiems seneliams.

— **Kauno žurnalistai** Šv. Kalėdų proga atšventė įkurtuves. Senasis pastatas Putvinskio gatvėje Nr. 48 nuo dabar bus Kauno žurnalistų namai. Kaune leidžiama per 50 periodinių leidinių, juose dirba beveik 100 Lietuvos Žurnalistų Sąjungos narių. Švenčių proga čia buvo pagerbti labiausiai pasižymėję žurnalistai. Savo namuose žurnalistai turės konferencijų salę, naudosis tarptautinių ryšių priemonėmis. Čia bus apgyvendinami užsienio žurnalistai, veiks kavinė.

— **Naujoje Vilnioje,** "Neries" gamyklos salėje, naktį iš gruodžio 1-osios į 2-ąją įvyko uždraustos LKP-KPSS Vilniaus m. biuro posėdis. Kalbėjo Izotova, Ignatovas, Slepucha ir kiti. Darbotvarkėje buvo: 1. LKP taktika naujomis sąlygomis, 2. Pasiruošimas darbui pogrindyje, 3. Ryšiai su SSSR "Jedinstvo", 4. Streikų komitetų organizavimas, 5. Galimas sovietų kariuomenės dalinių panaudojimas. Posėdyje dalyvavo trys uniformuoti majorai ir vienas papulkininkis. Visi biuro dalyviai suėjo ir paryčiais išėjo pro skylę tvoroje, spėjama, susitarus su gamyklos sargyba.

— **M. K. Čiurlionio dailės muziejaus** 70 metų sukaktis Kaune paminėta 1991 gruodžio 14 d. Lietuvos Steigiamasis Seimas 1921 gruodžio 14 d. priėmė M. K. Čiurlionio galerijos įstatymą. Muziejus atidarytas po ketverių metų, kai buvo pakankamai įsigyta Čiurlionio darbų, kitų lietuvių dailininkų, lietuvių liaudies meno kūrinių. Dabar muziejaus fonduose yra arti ketvirčio milijono eksponatų. Šalia lietuvių dailininkų saugomi Florencijos, Venecijos, o taip pat kitų Italijos meno mokyklų, flamandų, rusų tapytojų kūriniai. Brangią XIX-XX amžiaus Vakarų Europos dailininkų darbų kolekciją padovanojo Kauno garbės pilietis Mykolas Žilinskas. Meno kūriniais Čiurlionio dailės muziejus šiandien yra vienas turtingiausių ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Rytų Europoje.

— **Techninė pagalba,** 2.7 milijono dolerių vertės, numatoma skirti Lietuvos, Latvijos ir Estijos pieninei gyvulininkystei ir veterinarijai stiprinti. Apie tai gruodžio 13 d. pranešė Kanados užsienio reikalų ministerija.

— **Dotnuvos gyventoja** T. Minkevič išaugino 2,8 metro aukščio rožę "Kardinolę", iki šiol didžiausią Lietuvoje.

Neužmirškime lietuviškos knygos. Ji šaukte šaukiasi mūsų pagalbos. Nusipirkime bent vieną lietuvišką knygą per mėnesį.

Sausio 13-osios prasmė

(atkelta iš 3 psl.)

cija buvo 1893 metų ruduo. Raitų kazokų būriai mušė žmones bizūnais, šautuvų buožėmis, metė į upę. Pagal teismo aktus 9 gynėjai mirė, 10 buvo pašauti, 44 sunkiai sužeisti, nuplakti, apie 150 pasodintų į kalėjimą.

Žmonių masinis pasipriešinimas sustabdė tolimesnį bažnyčių uždarinėjimą. Gi Kražių įvykiai įsirašė į tautos istoriją ir paliko žmonėse įprogramintą pasąmonėje mintį, kad reikia drąsiai ir masiškai ginti savo teises, tada laimėsi.

Bolševikų okupacijos metu, apie 1955-1960 metus, okupantai buvo nutarę sunaikinti Žemaičių Kalvarijos kalnų koplyčias, kurių yra 19. Žemaičiai apie tai išgirdę, pasipriešino. Iš toliausių kaimų, miestelių žmonės ėjo ir koplyčias apgulė. Apgulę laikė visą savaitę. Atvykusieji koplyčių griauti su buldozeriais nedrįso važiuoti per gulinčius gyvus žmones.

Tų praeities įvykių niekas neprimine prieš sausio 13-tąją, bet žmonėse veikė pasąmonė, ir tauta stojo ginti savo teisių. Iš visų miestų ir kaimų važiavo budėti prie Parlamento rūmų. Televizijos bokšto gynėjų kraujas dar labiau suvienijo tautą — nepasiduoti ir siekti savo tikslo — nepriklausomybės.

Žuvusieji atkreipė viso pasaulio dėmesį į tautos pastangas išsilaisvinti. Per žuvusius laimėta pasaulio simpatija Lietuvai. Žuvusieji visus padrąsino siekti pergalės.

Tautos savo valstybingumą kuria per aukas ir pasišventimą. Aukos išugdo idealizmą ir atneša naują šviesą ir tiesą. Tos aukos padėjo ir Lietuvai įtvirtinti savo nepriklausomybės atkūrimą, laimėti valstybių pripažinimą. Aukos skatina ir toliau stiprinti Lietuvos valstybę.

Todėl su pagarba lenkiame galvas prieš sausio 13-tosios aukas. Tai beatsikeliančios Lietuvos didieji švyturiai! Garbė jiems!

Lietuvos Parlamento didžiojoje salėje parengties stovis 1991 m. sausio 13 d. naktį. Nuotr. Romualdo Požerskio

Lietuvos Respublikos gynybos ministeris Audrius Butkevičius (civiliniais drabužiais) kalbasi su policininkais Vilniaus parke. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

DĖL NUOSAVYBĖS LIETUVOJE GRĄŽINIMO

Tautiečiai, apsilankę INTER JUSTICIA Co. įstaigoje Clevelande ar skambindami telefonu, dažnai teiraujasi apie 1991 m. gruodžio 31 d. datą, nes girdėjo, esą iki tos dienos būtinai reikėjo paduoti prašymus dėl išlikusio nekilnojamo turto grąžinimo.

Norėčiau paaiškinti, kad tokia data tikrai buvo numatyta, tačiau ji visiškai neliečia lietuvių, gyvenančių emigracijoje, t.y. JAV, Canadoje ir t.t.

1991 m. birželio 18 d. Lietuvos Respublikos Įstatymas "Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų" reglamentuoja teisę į nuosavybės atstatymą toms piliečių kategorijoms, kurios nurodytos šio Įstatymo 2 straipsnyje. Žemiau pateikiu šio straipsnio autentišką ištrauką:

"2. straipsnis. Piliečiai turintys teisę į nuosavybės teisės atstatymą.

Nuosavybės teisė į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatoma:

1) buvusiam turto savininkui, jeigu jis pagal Lietuvos Respublikos įstatymus yra Lietuvos pilietis ir turi šią pilietybę patvirtinantį dokumentą ir nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje;

2) mirus buvusiam savininkui — jo vaikams (įvaikiams), tėvams (įtėviams) ar sutuoktiniui, jeigu jie pagal Lietuvos Respublikos įstatymus yra Lietuvos piliečiai ir turi šią pilietybę patvirtinantį dokumentą bei nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje".

Taigi kol kas teisė į nuosavybės atstatymą numatyta tik aukščiau paminėtiems asmenims.

Nenorėdamas liūdnai nuteikti lietuvių emigrantų, priminsiu jog Lietuvos Respublikos Aukščiausiojoje Taryboje jau du kartus vyko priešparlamentiniai Lietuvos Respublikos Pilietybės Įstatymo pakeitimų ir papildymų svarstymai. Reikia tikėtis, jog artimiausiu metu tos pataisos bus patvirtintos, ir emigracijoje gyvenantiems lietuviams bus pripažinta Lietuvos pilietybė. Tada turėtų būti papildomai nustatyta teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarka bei sąlygos būtent šiai asmenų kategorijai.

Žinoma, tai nereiškia, jog dabar nieko negalima ir nereikia daryti. Atvirkščiai, šiam procesui pasiruošti galima jau dabar — sutvarkyti dokumentus, išsiaiškinti dabartinę turto būklę, priklausomybę ir t.t.

Tai atlikti Jums gali padėti ir mūsų INTER JUSTICIA, Co.

Arvydas Jokubauskas

Chicagos "Lituanica" futbolo klubo baliuje lapkričio 30 d. Lemonte, IL, pagerbiamas šio klubo ilgametis veikėjas Gediminas Bielskus su žmona. Jiems dovaną įteikia klubo valdybos narys Leonas Juraitis. Nuotr. Ed. Šulaičio

Lietuvos spaudos ir televizijos darbuotojai — B. Vainauskienė(iš *Lietuvo ryto*) ir S. Sondeckis (iš Lietuvos televizijos) Chicagos Čiurliono vardo galerijoje, kai jie čia lankėsi kartu su premjeru G. Vagnoriumi. Nuotr. Ed. Šulaičio

AMBASADORIUS VENSKUS *DARBININKO* REDAKCIJOJE

Lietuvos ambasadorius Adolfas Venskus su žmona, prieš grįždami į Europą, lydimi prof. dr. Aldonos Janačienės, sausio 6 d. New Yorke aplankė vysk. P. Baltakį, OFM, o taip pat užsuko į *Darbininko* redakciją ir supažindino su savo veikla.

Adolfas Venskus yra Lietuvos ambasadorius Europos Parlamentui-Bendrijai (būstinė Briuselyje), Europos Tarybai (būstinė Strasburge) ir NATO organizacijai (būstinė Briuselyje).

Europos Bendriją šiuo metu sudaro 12 valstybių, atstovaujami 35 milijonai gyventojų. Pagal 1950 m. Robert Schuman paskleistą mintį, 1951 m. pasirašyta "Paryžiaus sutartis", kurianti Europos Bendriją, prie kurios pradžioje priklausė tik 6 valstybės (Prancūzija, Vokietija, Italija ir Benelux kraštai).

Atsakydama į Lietuvos Respublikos raštą iš 1991 m. lapkričio 29 d., Europos Bendrija sutiko užmegzti diplomatinius santykius su Lietuva. Pirmuoju Lietuvos ambasadoriumi paskirtas Adolfas Venskus. Jis Bendrijoje priimtas, teigiamai pasisakius visų dvylikos valstybių vyriausybėms.

Lietuvos ambasadorius Europos Bendrijoje yra 145-asis ambasadorius. Netrukus prisijungs Albanija, Latvija ir Estija.

Europos Bendrija yra pažadėjusi pagalbą Lietuvai maisto produktais, technine parama žemės ūkiui (traktoriais ir kt.), o taip pat pramatoma prisidėti prie Klaipėdos uosto patobulinimo. Pagalba buvusioms Sovietų Sąjungos valstybėms taip pat pramatoma siųsti per Klaipėdos uostą, bet ne per Sankt Petersburgą.

Ambasadorius Venskus tebegyvena Paryžiuje, o į Briuselį tenka dažnai važinėti. Kanados Lietuvių Bendruomenė Lietuvos ambasadai nupirko Briuselyje namą už $500,000. Namui reikės didžiulio remonto.

Linkime ambasadoriui Adolfui Venskui visokeriopos sėkmės, atstovaujant Lietuvos reikalams taip svarbiose Europos institucijose.

CHICAGOS NAUJIENOS

Šiaulių Dramos teatras

Šiaulių Dramos teatras 1991 m. gruodžio pradžioje atvyko į Chicagą ir čia vaidino chicagiečio rašytojo Anatolijaus Kairio veikalą *Mūsų vaikai*. Šį kūrinį įdomiai surežisavo jauna režisierė A. Bagotyrytė, o jame vieną pagrindinių vaidmenų atliko — irgi chicagietė, tame teatre apie metus dirbusi, A. Budrytė. Be jos, čia vaidino dar: S. Povilaitytė, K. Jankūnas, G. Udrėnas, E. Leonavičius.

Pirmasis šio veikalo spektaklis buvo Jaunimo Centro didžiojoje salėje, kur susirinko apie 300 žmonių. Vėliau jis pakartotas Pasaulio Lietuvių Centre Lemonte. Šiauliečiai buvo atvežę ir spektaklį jaunimui, pavadintą *Protėvių dangaus žiūrėtų*. Svečių iš Lietuvos pastatymai buvo neeiliniai, kitaip sukirpti, negu mūsiškė publika pratusi matyti. Todėl gal ne visiems jie buvo suprantami.

Su teatro kolektyvu buvo atvykę 11 žmonių, kuriuos iš New Yorko atvežti ir Chicagoje porą savaičių globoti turėjo Chicagos Lietuvių teatras "Vaidilutė". Teatralams kelionę iki Amerikos sumokėjo Bendra Lietuvos, JAV ir Vokietijos įmonė "Inta", kurios prezidentu yra Antanas Pulikas ir gen. direktorium Vytautas Vitkauskas. Smagu, kad dar atsiranda žmonių, kurie remia menininkus.

Futbolininkų pobūvis

Lapkričio 30 d. puošnioje Pasaulio Lietuvių Centro salėje Lemonte susirinko apie 250 publikos (daugiau negu pusė — jaunimas) į metinį Chicagos Lietuvių Futbolo Klubo "Lituanicos" pobūvį. Šiemet buvo paminėta 41-ji klubo veiklos sukaktis ir pasidžiaugta gražiais laimėjimais: užimta ketvirtąja vieta aukščiausioje lygoje, dalyvauta Pasaulio Lietuvių sporto žaidynėse Lietuvoje ir kt.

Pobūvio metu atžymėti klubui nusipelnę asmenys: G. Bielskus, A. Glavinskas, J. Žukauskas, D. Brandonissio, dr. I. Hedvegi. Geriausiais žaidėjais pripažinti R. Zdančius (pirmosios komandos) ir I. Hedvegi, Jr. (rezervinės). Taip pat buvo pagerbti savo gimtadienius švenčiantieji Artūras ir Aivaras Savukynai, kurie atvykę iš Lietuvos talkina "Lituanicai" (tokių talkininkų dabar yra net 9).

Meninėje baliaus programoje pasirodė Vytautas Šiškauskas su savo seserimi Virginija. Šokiams grojo Ąžuolo Stelmoko orkestras. Buvo skani vakarienė. Atsilankiusieji gyrė klubo vadovybę už tokį šaunų balių.

Metinis Jaunimo Centro pokylis

Kaip kasmet, taip ir šiemet buvo surengta Jaunimo Centrui paremti vakarienė, įvykusi gruodžio 1 d. Publikos buvo pilnutėlė salė, dalyvavo atstovai įvairių organizacijų, kurios naudojasi šiuo Centru.

Šalia vakarienės ir kalbų (ilgiausią pranešimą padarė Jaunimo Centro direktorė S. Endrijonienė), buvo ir meninė dalis, kurią atliko solistai Margarita ir Vaclovas Momkai. **(eš)**

Pagerbtas S. Balzekas

Stasys Balzekas, Lietuvių Kultūros Muziejaus įsteigėjas ir direktorius, 1991 gruodžio 8 d. buvo pagerbtas "Excellence Award" žymeniu už savo darbą, sumanumą ir ištikimumą, muziejui švenčiant 25-rių metų sukaktį.

Pagerbimas vyko Stouffer Riviera viešbučio didžiojoje salėje, Chicagos miesto centre. Programoje dalyvavo adv. Algimantas Keželis, himnus giedojo sol. Algirdas Brazis, akomponuojant Aldonai Brazienei, kalbėjo Ralph G. Newman ir pats Stasys Balzekas. Invokaciją sukalbėjo *Draugo* administratorius kun. Petras Cibulskis, MIC.

Tradicija pagerbti metinio pokylio metu tų metų iškiliausią asmenį pradėta 1970 metais.

Iki šiol buvo pagerbti: dr. Clement Silvestro — 1970 m., Ralph G. Newman — 1971 m., dr. Preston Bradley — 1972 m., Josefina Daužvardienė — 1973 m., George V. Dunne — 1974 m., Simas Kudirka — 1975 m., Daniel MacMaster — 1976 m., W. Clement Stone — 1977 m., Patrick L. O'Malley — 1978 m., Stasys Lozoraitis — 1979 m., dr. Victor Danilov — 1980 m., Stanley P. Balzekas — 1981 m., Howard Tyner — 1982 m., Faustas Strolia — 1983 m., Valdas Adamkus — 1984 m., prel. dr. Juozas Prunskis — 1985 m., Algirdas Brazis — 1986 m., Anton J. Valukas ir Anton R. Valukas — 1987 m., "Margučio" radijas — Petras Petrutis — 1988 m., Arnoldas Voketaitis — 1989 m., Stasys Baras — 1990 m.

— **Manchester,** Anglijoje, Lietuvių socialinio klubo valdyba, suprasdama atgimstančios nepriklausomos Lietuvos sunkią finansinę ir ekonominę padėtį, Pagalbos Lietuvai fondui paskyrė 2000 svarų sterlingų auką.

LOS ANGELES, CA

Kun. dr. Algirdas F. Olšauskas, kaip rodo Pasaulio Lietuvių Katalikų Žinynas, kunigu yra įšventintas 1952 m. sausio 20 d. Šv. Kazimiero lietuvių parapija, kurioje kun. Olšauskas kaip vikaras, o vėliau kaip klebonas, dirba eilę metų, rengia jam pagerbimą sausio 12 d.

Kalėdų šventės 1991 metais atšvęstos iškilmingai, ypač Bernelių mišios. Parapiečiai gausiai dalyvavo pamaldose ir dosniai aukojo parapijos reikalams. Kalėdų rinkliava — $24,000 su viršum.

Parapijos veikloje 1992 metais pramatomi šie stambesni renginiai (organizacijos ir pavieniai asmenys raginami tose dienose neplanuoti kitų renginių, bet solidariai talkinti parapijai savo dalyvavimu): Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas vasario 16 d.; metinės rekolekcijos balandžio 9-12 dienomis (rekolekcijoms vadovaus kun. dr. Kęstutis Trimakas iš Chicagos); Lietuvių dienos birželio 28 d.; rudens balius spalio 25 d.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos pirmininkas, dėkoja Šv. Kazimiero lietuvių parapijai už dosnią 1991 m. auką — $12,674.

Kun. Feliksas Gureckas, Lietuvos Dukterų draugijos steigėjas, bus prisimintas mišiomis už jo vėlę sausio 19 d.

Spindulys, Lietuvių Bendruomenės jaunimo ansamblis, kviečia savo narius ir prijaučiančius ruoštis dalyvauti IX-toje Išeivijos Lietuvių Tautinių Šokių šventėje. Informacijas teikia Danguolė Varnienė. Jos telef. 203 663-1366.

L. Ž.

IŠ VISUR

— **Amerikos Baltų Laisvės Lygos** žymenų vakaras įvyks sausio 18 d. Los Angeles, CA. Pereitais metais toks žymuo buvo paskirtas Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirm. Vytautui Landsbergiui. Šių metų žymuo paskirtas Lietuvoje ir Latvijoje 1991 m. nuo sausio 13 d. iki rugpjūčio pabaigos sovietų nužudytiems laisvės gynėjams.

— **Arkivysk. Jonas V. Bulaitis,** paskutiniu laiku buvęs Popiežiaus atstovu Irane, paskirtas pronuncijumi į Pietų Korėją. Arkivyskupas yra gimęs Londone, Anglijoje, gausioje Bulaičių šeimoje.

— **Vaclovui Kleizai,** Lietuvos generaliniam konsului Chicagoje, Amerikos žydų komiteto Chicagoje pirmininkas Stephen C. Diamond atsiuntė laišką, kuriame dėkoja Lietuvai už jos balsavimą Jungtinėse Tautose panaikinti 1975 m. priimtą rezoliuciją, kuria sionizmas buvo sutapatintas su rasizmu.

— **Dr. Vytautas Dambrava,** ėjęs įvairias pareigas JAV diplomatinėse misijose Bolivijoje, Meksikoje, Argentinoje, San Salvadore, Hondure, Venecueloje, paskutiniu laiku buvęs Lietuvos garbės konsulas Venecueloje, Lietuvos vyriausybės paskirtas ambasadoriumi toje pačioje valstybėje.

— **"Berželis",** Hartfordo Tautinių šokių grupė, nuoširdžiai kviečia visus į 20-ties metų minėjimo sukaktuvinį koncertą-vakarą, kuris įvyks vasario 8 d., šeštadienį, 7 val. vak. Šv. Andriejaus lietuvių parapijos salėje, New Britain, CT. Programą atliks "Berželio" šokėjai ir dainininkai. Bilietus įsigyti ir stalus užsisakyti galima iš anksto pas Dalią Dzikienę, telef. 521-6028 arba pas Neriją Gureckaitę, telef. 688-6233.

— **Dramaturgo Kosto Ostrausko** dramą "Čičinskas" pastatė Agluonėnų kaimo klojimo teatras. Šį teatrą yra įsteigę Klaipėdos konservatorijos studentai — būsimieji mėgėjų teatrų režisieriai. Čia jie stato ir gina savo kursinius bei diplominius darbus. "Čičinską" pastatė konservatorijos absolventas Egidijus Kupčiūnas.

— **Dr. Jonas Žuidzinas,** buvusio Lietuvos generalinio konsulo sūnus, 1991 m. lapkričio 3 d. Toronto Šv. Jono kapinėse pastatė didingą paminklą savo tėvams. Paminklo projektą padarė Velionių vaikaitis architektas Petras Žmuidzinas, gyvenąs Los Angeles, CA. Paminklas buvo atgabentas į Kanadą. Dr. J. Žmuidzinas, konsulo sūnus, yra atomų specialistas ir 1992 metais vyks profesoriauti į Vilnių.

— **Chicagos O'Hare aerouoste** lietuviškais tradiciniais šiaudinukais eglę papuošė Paulina Vaitaitienė ir Marija Krauchunienė. Chicagos Aviacijos departamentas pakvietė įvairius Chicagos miesto muziejus puošti eglutes. Šiais metais atsiliepė 10 muziejų, jų tarpe ir Balzeko Lietuvių kultūros muziejus, įrengdamas šią puošnią 12 pėdų aukščio eglę.

— **Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės** vyks gegužės 8-10 dienomis Toronte, Ont. Žaidynių programoje — ŠALFASSgos krepšinio, tinklinio, ledo ritulio, šachmatų, kėgliavimo, raketbolo, skvačo ir stalo teniso pirmenybės. Gal bus vykdomos ir lauko teniso bei plaukimo pirmenybės.

Zigmas Degutis, "Darbininko" ir kitų laikraščių fotoreporteris, filmuoja apeigas Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje
Nuotr. Ed. Šulaičio

Viskas traktoriais

Pirmą kartą rusams 1940 okupavus Lietuvą, viename mieste lietuvis susipažino su rusu. Jie užėjo į restoraną, gerai pavalgė, išmetė po stiklelį degtinės ir išėjo į miestą pasivaikščioti.

Prie gražaus namo durų rusas pamatė žalvarinę lentelę su užrašu "Akušerė". Rusas klausė, kokia čia įstaiga? Lietuvis jam atsakė:

— Akušerė tai yra moteris, turinti gydytojos kvalifikacijas gimdymo reikaluose. Matote, moteris moterį geriau supranta, o jos rankos taip pat švelnesnės. Ar pas jus tokių nėra?

Rusas nežinojo, ką atsakyti. Jiem buvo įsakyta girtis ir viską girti, ypatingai techniką ir traktorius, todėl taip atsakė:

— Dabar pas mus niekas nieko rankomis nedirba. Mes viską dirbame traktoriais...

Pagal bendrą galvoseną

Okupuotoj Lietuvoj kaimo pradžios mokyklos mokinys dvi dienas nebuvo mokykloj.

— Kur buvai dvi dienas? — klausia mokytojas.

— Mama išskalbė kelnes. Kol išdžiūvo, kol sulopė, taip ir praėjo diena, — teisinasi vaikas.

— Kur buvai antrą dieną?

— Kai antrą dieną atėjau prie mokyklos ir pamačiau kieme padžiautas mokytojo kelnes, pagalvojau, kad pamokų nebus, ir parėjau namo.

Pagaliau atsakė

Dirbąs vengrų kolchoze kumetis buvo pakviestas į radijo stotį patvirtinti kolektyvinių ūkių naudingumo. Tačiau jis nenorėjo atsakinėti į pateiktus klausimus.

Reporteris: Visa Vengrija laukia tavo atsakymų, visas pasaulis nori išgirsti.

Kumetis: Visas pasaulis? Ar tai gali būti tiesa?

Reporteris: Taip, visas pasaulis.

Kumetis, arčiau priėjęs prie mikrofono, suriko: "Gelbėkite!"

Rytų Vokietijos klasėj

Mokytojas klausia mokinį:

— Kodėl mes privalom mylėti Sovietų Rusiją?

— Už tai, kad ji mus išlaisvino.

— O kodėl mes privalom neapkęsti Amerikos?

— Už tai, kad ji mūsų neišlaisvina...

Vilniaus krautuvėj

"Tarybinėj" vaisių krautuvėj, Vilniuje, įeina žmogelis ir klausia:

—Ar turite obuolių?

— Ne, — atsako pardavėja.

— O kriaušių yra?

— Nėra.

— O kaip su slyvom?

— Draugas pilieti, čia ne informacijų biuras. Aš negaliu atsakinėti į visus jūsų klausimus.

Giminės

Po Čekoslovakijos okupacijos komunistai vykdė narių "valymą". Viena sena čigonė buvo atvesta pas komisarą, kuris paklausė:

— Nuo kada esi partijoj?

— Daug metų, drauge komisare.

— Ir tavo tėvas?

— Taip, ir mano senelis, ir prosenelis, visi buvo partijos nariai.

— Klausyk, meluoji! Tais laikais dar nebuvo kompartijos.

— Bet tai nesudaro gi jokio skirtumo, — atsakė čigonė. — Mūsų giminė visą laiką vogė.

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!
That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigus padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
9 AM to 3 30 PM –
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gallivan Blvd.
8 30 AM to 5 30 PM
Mon., Tues., Wed. & Fri.
Thurs. – 8 30 AM to 7 30 PM
Saturday 8 30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"
ALFRED W. ARCHIBALD, PRESIDENT

DĖMESIO

visiems norintiems susigrąžinti išlikusį nekilnojamąjį turtą

LIETUVOJE!

1991 metų birželio 18 dieną išleistu LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMU, lietuviai norintys susigrąžinti išlikusį nekilnojamąjį turtą Lietuvoje, kaip:

1. **Žemę**
2. **Miškus**
3. **Ūkinius-komercinius pastatus**
4. **Gyvenamuosius namus**

TURI BŪTINAI PADUOTI prašymus. Laikas prašymams paduoti yra pratęstas.

Šiuo skubiu reikalu jums gali patarnauti **Juridinė Agentūra *"JusCon"* Lietuvoje** ir jos atstovai Kanadoje. Visi dokumentai pristatomi į vietines savivaldybes, pagal turto vietą Lietuvoje, per 3-4 dienas nuo jų užregistravimo. Suinteresuoti asmenys prašomi kreiptis šiuo

tel. (416) 767-8711
FAX (416) 536-1263 Toronte.

BALTIC TOURS

1992 GRUPINĖS KELIONĖS IR LĖKTUVO BILIETAI Į LIETUVĄ

BOSTONAS/JFK Į VILNIŲ
$801.00
Per Kopenhagą ar Vieną
Tiesioginiai skrydžiai prasideda sausio mėnesį.

Rezervacijas reikia užsakyti mažiausia 21 dieną prieš išvykstant. Kelionės ilgis — ne mažiau 7 dienos ir neilgiau kaip 21 diena. Kaina galioja iki balandžio 15 dienos.

VASARIO 16-TOJI LIETUVOJE
Kelionė No. 207 — kelionės ilgis 13 dienų — Lietuvoje 10 dienų, Kopenhagoje.
Vasario 7 – 19. $1,199.00

KAZIUKO MUGĖ
Kelionė No. 302 — kelionės ilgis 14 dienų — 11 dienų Lietuvoje, 1 diena Kopenhagoje.
Kovo 2 – 15 $1,229.00

DIDŽIOJI SAVAITĖ LIETUVOJE
VERBŲ SEKMADIENIS, DID. PENKTADIENIS IR ŠV. VELYKOS
Kelionė No. 410 — kelionės ilgis 13 dienų — 10 dienų Lietuvoje, 1 diena Kopenhagoje
Balandžio 10 – 22 $1,209.00

Grupinėse kelionėse įskaityta lėktuvo bilietas į abi puses, viešbutis ir pusryčiai.

BALTIC TOURS suinteresuotiems gali parūpinti viešbutį su pusryčiais Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose, Klaipėdoj ir Palangoj.

Dėl daugiau informacijos apie skrydžius, viešbučius ar grupines keliones kreipkitės į

Albiną Rudžiūnienę
Kristiną Mitkutę
BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA 02164
Tel. 617 - 965-8080 Telefaksas: 617 - 332 - 7781

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS:

BOOKS IN ENGLISH available at *Darbininkas*

INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN by *Dambriūnas, Schmalstieg & Klimas* $25.00
1 set of 4 cassettess (90 min. each) to go with the book 40.00
LITHUANIA 700 YEARS by *Dr. Albertas Gerutis* — nauja laida, su gražiu aplanku, 460 psl. 25.00
ENGLISH - LITHUANIAN DICTIONARY 12.00
LITHUANIAN - ENGLISH DICTIONARY 12.00
LITHUANIAN COOKERY 12.00
LITHUANIANS IN AMERICA, by *Antanas Kučas* 8.00
A PRIEST IN STUTTHOF (Human Experiences in the world of Subhuman) by *Stasys Yla* 8.00
LITHUANIA MY HERITAGE 20.00
ENCYCLOPEDIA LITUANICA (6 Vols.) in English 160.00
MY DICTIONARY — Mano žodynas for children, daugiau kaip 1400 pavadinimų angliškai ir lietuviškai, kiekvienas turi po spalvotą piešinį, gera dovana vaikams išmokti arba lietuviškai arba angliškai 12.00
FIGHTERS FOR FREEDOM (Lithuanian Partisans Versus the USSR), by *Juozas Daumantas* 10.00
A HISTORY OF THE CHURCH IN LITHUANIA 10.00
MAP OF LITHUANIA (large size) 12.00
ETERNAL DREAM, Selected Poems by *Leonardas Andriekus* 6.00
CHURCH IN LITHUANIA, colored album (Bažnyčia Lietuvoje, spalvotų nuotraukų albumas, išleistas Lietuvoje) 15.00
THE WAR AGAINST GOD IN LITHUANIA 2.00
LITHUANIAN PIONEER PRIEST OF NEW ENGLAND ...5.00
THE LITHUANIAN WOMAN, ed. by *Birutė Novickis* 5.00
DR. ALEXANDER CURTIUS 2.00
MIND AGAINST THE WALL (Essays on Lithuanian Culture Under Soviet Occupation, edited by *Rimas Šilbajoris* 8.00
WE WILL CONQUER THE WORLD by *Liudas Dovydėnas* 5.00
VYTAUTAS THE GREAT — GRAND DUKE OF LITHUANIA by *Joseph B. Koncius* 4.00
HISTORY OF LITHUANIA 5.00
LITHUANIA MINOR, Studia Lituanica III, 304 p. 8.00
THE WAY OF A NATION, Album in Color 6.00
LITHUANIAN FRATERNALISM: 75 Years of US Knights of Lithuania 20.00
FIRE AND NIGHT, Five Baltic Plays edited by Alfreds Straumanis 20.00
THE SWORD OF THE CROSS (a History of the Church of Lithuania) by *Dr. Saulius Sužiedėlis.* Introduction by Bishop Paul Baltakis, OFM 9.95
POPULAR LITHUANIAN RECIPES by *Josephine J. Dauzvardis*, 128 p. 5.00

Šias knygas galima užsakyti skambinant telefonu **(718) 827-1351** arba rašant **Darbininko administracijai** — 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Iš anksto galima nesiųsti čekio, nes nežinome, kiek kainuos persiuntimo išlaidos. Kai išsiųsime užsakytas knygas, tada išsiųsime ir sąskaitą.

DARBININKO SKAITYTOJAM

Skaitytojams palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis įrėmintas lapelis. Prašome jį išsikirpti, užpildyti ir drauge su čekiu pasiųsti adresu:

DARBININKAS
341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

☐ **Atsilyginu už 1990 metus.**
☐ **Atsilyginu už 1991 metus.**
☐ **Prašau pratęsti prenumeratą 1992 metams.**

Vardas ir pavardė .....
Adresas .....
.....
Siunčiu už prenumeratą ..... $.....
Už kalendorių ..... $.....
Aukoju spaudai paremti ..... $.....
Viso $.....

Dvikova

Kartą garsusis prancūzų mokslininkas Pasteuras susiginčijo su laikraštininku. Laikraštininkas, supykęs, pakvietė jį stoti dvikovon.

Vieną dieną, kai Pasteuras žiūrėjo pro mikroskopą, į laboratoriją įėjo du vyrai — dvikovininkas ir kitas. Jis, neatitraukęs akių nuo mikroskopo, paklausė:

— Ponai, aš daug nesuprantu apie dvikovas. Bet rodos, aš turiu teisę pasirinkti ginklą, kuriuo teks kautis.

— Taip, turite teisę! — atsakė vyrai.

Pasteuras jiem parodė du dešros gabalus, tardamas: "Vienas iš jų apnuodytas, kitas — ne. Valgysim. Katram papuls apnuodytas — tas mirs, katram ne - liks gyvas."

Laikraštininkas nebesutiko stoti į tokią dvikovą...

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418 718-441-6401

DARBO VALANDOS

MON —	9:00–3:00	THUR —	9:00–7:00
TUES —	9:00–3:00	FRI —	9:00–3:00
WED —	9:00–3:00	SAT —	9:00–12:00

CHICAGOJ: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629 312-737-2110

FLORIDOJ: 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706 813-367-6304

DETROITE: 24060 W. 9 Mile Rd., Southfield, Mi 48034 313-350-2350

Taupymo sąskaitos ir certifikatai, įvairios paskolos, VISA kortelės ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol.

VOKIEČIAI PRISIMENA VYTAUTĄ GERULAITĮ

Augsburge leidžiamas žurnalas *Tennis Szene* 1991 rudens laidoje išspausdino redaktoriaus Robert Deininger per du puslapius straipsnį apie neseniai New Yorke mirusį iškilų sportininką Vytautą Gerulaitį. Įdėta ir Gerulaičių šeimos nuotrauka, kai dar visi keturi buvo kartu: tėvs Vytautas, motina Aldona, duktė Rūta, sūnus Vitas.

Straipsnio autorius prisimena, kaip Vytautas Gerulaitis su žmona 1945 m. atsidūrė Augsburge. Vietos stalo tenisininkai vokiečiai nudžiugo, susilaukę tarptautinės klasės žaidiko, o TC Augsburgo klubas susidomėjo gana pajėgiu lauko tenisininku. Stalo tenisininkas Gerulaitis žaisdavo už Augsburgo miesto rinktinę, o tenisininkas Gerulaitis atstovavo TC Augsburgo klubui aukštojoje vokiečių lygoje su Eberle, dr. Halbeck, Spielberger, Maas, Gschwilm, dr. Hildebrandt, dr. Gwinner.

Vokiečių teniso žurnale pažymėta, kad New Yorke gimęs Vytauto Gerulaičio sūnus Vitas buvo iškopęs į teniso aukštybes ir du kartu buvo 4-tas žaidikas pasaulyje (1977 ir 1979), rūpinosi neturtingais mažaisiais teniso mėgėjais, kuriems nemokamai parūpino ne vieną tūkstantį rakečių. Dabar Vitas yra televizijos komentatorius. Jo sesuo Rūta taip pat buvo pajėgi tenisininkė ir vienais metais buvo 31-ji žaidikė pasaulyje.

Vienoje straipsnio tarpinėje antraštėje atsisveikinimas su augsburgiečiu Gerulaičiu, kuris pokario metais ten draugavo ne tik su stalo bei lauko tenisininkais, bet ir iškiliaisiais futbolo žaidikais: Lehner, Lechner, Dzianteck. Su žurnalistu ir teniso entuziastu Robert Deininger Gerulaitis palaikė ryšį keturis dešimtmečius.

Kitoje tarpinėje antraštėje prisimenama legendinė Vito Gerulaičio dvikovė su švedu Borgu 1977 Wimbletone. Įprastiniu užsienio spaudos teigimu, tai buvo vienos geriausių rungtynių visoje Anglijos teniso pirmenybių istorijoje.

Red. Deininger vokiečių spaudoje dažnokai parašydavo apie Augsburgo sportinius pėdsakus palikusį Vytautą Gerulaitį, informuodavo apie jo sūnaus Vito pasisekimus tenise, o dabar atsisveikino su tėvu savo teniso žurnale ir dienraštyje *Augsburger Allgemeine*.

K. Čk.

MIRĖ POVILAS MEKAS

Gruodžio 20 d. Cape Cod mirė Povilas Mekas, 83 metų amžiaus, West Hyannis Port išgyvenęs apie 20 metų. Anksčiau gyveno New Jersey, į kur 1963 m. atvyko iš Anglijos — ten buvo įsikūręs po Antrojo pasaulinio karo. Anglijoje Mekas vedė Olgą Dagytę Sabienę. Pasiturinčių ūkininkų sūnus, jis Lietuvoje vertėsi statybinių medžiagų prekyba.

Povilas Mekas gimė 1908 m. rugsėjo 11 d. Zobaitiškių kaime, Kėdainių aps. Mažas būdamas mėgdavo išdaigauti — kartą ant ožio atjojęs į mokyklą. Antrojo pasaulinio karo metu likimas Povilą nubloškė į Šiaurės Afrikos dykumas, kur jis kovojo gen. feldmaršalo Rommelio armijoje. Lietuvoje yra likęs Povilo vyriausias brolis archeologas Karolis Mekas, rudenį sulaukęs savo 85-to gimtadienio. Jaunesnis brolis Aleksas, ilgametis Sibiro tremtinys, grįžęs gyveno Kaune, kur mirė 1987 m., sulaukęs 77-rių metų amžiaus. Ketvirtasis brolis, Jonas, mirė jaunas Lietuvoje. (čk)

Kur karščiausia, kur šalčiausia, kur sausiausia

Mūsų Žemelė turi įvairiausių vietų, kur būna šalta, karšta, drėgna arba sausa.

Drėgniausia vieta pasaulyje yra Rytų Indijoje, Čerapundžio rajone. Ten vidutiniškai per metus prilyja 12660 mm.

Karščiausia vieta pasaulyje yra Libijoje, netoli jos sostinės Tripolio. Ten užfiksuota pavėsyje 58° C.

Labiausiai vėjuota vieta pasaulyje yra Viktorijos Žemė rytų Antarktikoje. Ištisus metus čia siaučia vėjas, kurio greitis siekia 80 metrų per sekundę.

Žemiausia temperatūra Žemės rutulyje 1960 užrašyta Antarktikoje, stotyje Vostok — 88,3° šalčio.

Sausiausios vietos Žemėje yra Sudane, Vadi Halfos vietovėje ir Čilės Atakamos dykumoje. Minėtoje Sudano vietovėje tik per 3 metus iškrenta vienas milimetras kritulių.

MIRĖ ALGIRDAS MILERIS

Algirdas Mileris

Trumpame laikotarpyje lietuviai sportininkai neteko kelių narių. Iš gyvųjų tarpo pasitraukė buvęs Atletų Klubo pirmininkas Arturas Andrulis, o taip pat ir buvęs klubo valdybos narys Jonas Rūtenis.

Dar taip neseniai palaidojome Algirdą Milerį. Velionis žaidė 1950 m. įsteigtojo Lietuvių Sporto Klubo futbolo komandoje. Šis vienetas per kelerius metus iškilo į netikėtas aukštumas. Lietuvių vardą rasdavome didžiojoje New Yorko spaudoje. Ir Mileris buvo paminėtas ilgoku straipsniu, pažymint jo žaidybinius sugebėjimus. Anot spaudos, tai buvo kietas, bet padorus žaidikas. Aikštėje jis neturėjo nesusipratimų nei su priešininkais, nei su teisėjais. (ad)

New Yorko šaulių kuopos valdyba. Sėdi iš k.: moterų vadovė Vida Jankauskienė, pirm. Kęstutis K. Miklas, renginių vadovė Ona Miklienė. Stovi iš k.: sekr. Aloyzas Balsys, ižd. Zigmas Dičpinigaitis, sporto-šaudymo vadovas Algirdas Jankauskas, vicepirm. Vaclovas Butkys, narys ūkiniams reikalams Vincas Blažaitis. Trūksta nario renginių reikalams Albino Sakalo.

NEW YORKO ŠAULIAMS – DVIDEŠIMT METŲ

Gerai prisimename Lietuvos Šaulių Sąjungą, jos populiarumą ir plačią veiklą Lietuvoj nepriklausomybės laikais. Daugelis buvome tos sąjungos nariai, dalyvaudavome jos saviveikloje, jos choruose ar dramos būreliuose, šaudymo pratimuose ir lankydavomės jos ruošiamose gegužinėse.

Raudonajai armijai okupavus mūsų kraštą, sąjunga, kaip pagelbinė kariška organizacija, buvo tuojau pat okupantų uždaryta. Ne tik organizacijos vadai, bet ir eiliniai nariai buvo suimami ir tremiami. Ir daug mūsų sesių ir brolių šaulių padėjo ten savo galvas, nesulaukę atgimusios Lietuvos.

Artėjant antrajam bolševikų antplūdžiui, daug šaulių stojo į partizanų gretas ginti savo tėvynės, ir daug jų žuvo. Dalis pasitraukė į Vakarus. Čia jų puoselėtoji šaulių idėja nemirė. Atsirado grupė iniciatorių ir atkūrė Lietuvos Šaulių Sąjungą tremtyje. Pagal prof. dr. Vaidievučio A. Mantauto pasiūlytą atkūrimo planą, ji buvo atkurta 1954 m. kovo 7, Chicagoje. Vlado Pūtvio 25 metų mirties sukaktuvių minėjimo proga. Po kelių mėnesių, liepos 11 d., V. Mantautui vizituojant Kanadą, Toronto mieste įsisteigė pirmasis šaulių dalinys tame krašte.

Įsisteigia šaulių vienetas New Yorke

Prabėgo daugiau kaip 17 metų, iki New Yorko šauliai pajėgė susiburti ir įsteigti kuopą. Tai nebuvo lengva. Vaclovas Butkys, grįžęs iš Detroito po apsilankymo pas tuometinį LŠST centro valdybos pirmininką Vincą Tamošiūną, ėmėsi iniciatyvos. Jis ir buvo tasai "spiritus movens", kurio ir kelių jo draugų dėka New Yorko šauliai ir iki šiai dienai veikia.

Šaulių dalinio įsteigimo sumanymui daug kas pritarė. 1971 m. birželio 19 d. iniciatoriai sušaukė susirinkimą. Į kuopą įstojo 23 asmenys. Į valdybą išrinkti: pirmininku Antanas Reventas, vicepirmininku Vaclovas Butkys, iždininku Kazimieras Bačauskas, parengimų vadovu Jurgis Kumpikas, sporto vadovu Jurgis Sirgėdas, sekretore Adelė Poderienė ir nariu įvairioms pareigoms Zigmas Dičpinigaitis. Į kontrolės komisiją išrinkti: Bronius Bieliukas, Antanas Pumputis ir Aloyzas Balsys. Kuopos kapelionu pakviestas Tėvas Paulius Baltakis, OFM.

Tuo metu jau buvo žinoma, kad Simas Kudirka už nepavykusį šuolį į laisvę sovietų teismo nubaustas dešimties metų kalėjimu. Pažįstant bolševikinį kalėjimą, daugelis buvo įsitikinę, kad iš jo jis gali ir nesugrįžti. Kuopos kapelionas pasiūlė jo vardą įamžinti. Susirinkimas pritarė, ir įkurtasis dalinys pavadintas Simo Kudirkos šaulių kuopos vardu.

Įsigijo vėliavą

Visi šaulių daliniai turi savo vėliavą, kuri nešama priekyje visų eisenų įvairiomis iškilmingomis progomis. New Yorko šaulių kuopa taip pat nutarė įsigyti vėliavą. Nesant pinigų ižde, ji pagaminta savo išgalėmis. Šaulys Jonas Poderis padovanojo stiebą vėliavai, o dail. Paulius Jurkus, nors ir nebūdamas narių, sukūrė piešinį šio stiebo viršūnei.

1973 m. sausio 21 d. ją pašventino kun. Pranas Raugalas Apreiškimo parapijos bažnyčioje, dalyvaujant Lietuvos Gen. Konsului Anicetui Simučiui, VLIKo valdybos pirmininkui dr. Kęstučiui J. Valiūnui, LŠST centro valdybos pirmininkui Vincui Tamošiūnui, kuopos valdybai ir nariams, taip pat ir daugeliui New Yorko lietuvių organizacijų atstovų. Vėliavos krikštatėviais buvo dr. Juozas ir Aleksandra Kazickai.

Veikla plečiasi

Kuopa įsijungė į New Yorko bendruomenės veiklą. Retas parengimas praeina be šaulių pagalbos. Kuopa savo iniciatyva taip pat ruošia įvairius parengimus ir minėjimus. Nuo 1978 m. be pertraukos kasmet rengiamas **Klaipėdos krašto atvadavimo** metinių minėjimas. 1983 m. rugsėjo 8 d. surengtas Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą 50 metų sukakties minėjimas, kuriame dalyvavo ir to skrydžio liudininkų.

1977 m. Kęstučiui Miklui perėmus kuopos vadovavimą, dalis kuopos narių įsigyja uniformas. Nuo tada visuose iškilmingiuose parengimuose tiek bažnyčioje, tiek salėse, ypač vėliavų sargyboje, šauliai dalyvauja uniformuoti.

Kuopa remia lietuvių kultūrinę ir politinę veiklą ne tik darbu, bet ir pinigais. Kasmet ji paremia spaudą, radiją ir politinius veiksnius. 1973 m. kuopa buvo viena pirmųjų organizacijų, paaukojusių New Yorko Kultūros Židinio statybos fondui. Eilę metų ji skirdavo pinigines premijas New Yorko Lietuvių Bendruomenės rengiamose dailės parodose už geriausius darbus tautine tematika. O Maironio šeštadieninės mokyklos abiturientai kasmet apdovanojami kuopos išleistomis knygomis — Elenos Juciūtės *Pėdos mirties zonoje* arba Algirdo Budreckio monografija apie D. L. K. Algirdą.

Leidžia knygas

Svarbiausiu įvykiu kuopos veiklos raidoje reikia laikyti užsimojimą leisti knygas. Ir tai prasidėjo Elenos Juciūtės pergyvenimų knygos *Pėdos mirties zonoje* išleidimu.

Elena Juciūtė buvo Sibiro tremtinė, laimingu būdu atvykusi į Bostoną. Ji parašė knygą apie savo pergyvenimus, bet tos knygos niekas čia nenorėjo leisti.

Rašytojas Paulius Jurkus, 1972 m. liepos mėnesį, per šaulių kultūrinį savaitgalį viešėdamas Kennebunkporto prancūzkomų vienuolyno sodyboje, susitiko su Juciūte ir gavo iš jos knygos rankraštį. Perskaitęs jį, įsitikino, kad tie atsiminimai turėtų išvysti dienos šviesą. Tik reikėjo leidėjo. Nedelsdamas kreipesi į tuometinį kuopos pirmininką Antaną Reventą ir vicepirmininką Vaclovą Butkį, bandydamas juodu įtikinti, kad būtų prasminga išleisti šią knygą kovai prieš mūsų tautos skriaudėjus. Daug įtikinėti nereikėjo. Kuopos vadovybė suprato knygos reikšmę ir pasiryžo ją išleisti. Tuo tikslu sudarytas specialus komitetas, kuriame buvo: A. Reventas, V. Butkys ir K. Bačauskas.

Knygos techniniu redaktoriumi pakviestas Paulius Jurkus, kuris ne tik pavadinimą pasiūlė, bet ir viršelį paruošė.

Knygą leisti nutarta 1973 m. rugsėjo 14 d. Bet iki knyga tapo surinkta ir sulaužyta užtruko dar gerokai laiko. *(Bus daugiau)*

Laiškas redakcijai

Nuoširdžiai dėkoju už straipsnio "Griškabūdžio partizanų pagerbimas" išspausdinimą *Darbininke* 1991 m. gruodžio 27 d., nr. 50, psl. 7. Tik prašau atitaisyti straipsnyje esamus netikslumus:

a) antroje skiltyje, tryliktoje eilutėje iš apačios atspausdinta į "Saudargą", turi būti į "Sudargą,

b) trečioje skiltyje, antroje eilutėje iš viršaus atspausdinta: "1933 m. spalio 4 d.", turi būti: "1944 m. spalio 4 d.",

c) ketvirtoje skiltyje, septintoje eilutėje iš viršaus atspaudinta: "Zanavykijoje pas savo seserį", turi būti: "pas tėvo seserį".

Su pagarba

Vytautas Česnavičius

Mylimam broliui

A. A.

BOLESLOVUI R. ANTANAIČIUI

Philadelphijoje mirus, jo žmonai Philis, dukrelėms ir anūkams, jo seserims: mūsų mielai Marytei R. Shalins, Julytei ir Onutei su šeimomis, broliams Edvardui ir Jonui su šeimomis, visai plačiai jų giminei Amerikoje, Lietuvoje, Australijoje ir Vokietijoje reiškiame širdingiausią užuojautą ir dalinamės jų skausmu.

Ona Barauskienė
Aušra, Antanas ir Paulius Sabaliai
Birutė, Virgis, Astra ir Audra Bagdžiūnai

Brangiai Mamytei

A. A.

ELZEI ŠILBAJORIENEI

iškeliavus amžinybėn, sūnus Algirdą ir Rimvydą su šeimomis liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Marijona Grabnickienė
Marti Milda Grabnickienė
Kristina Šilingauskienė
Alina Grabnickaitė
Andrius G. Grabnickas

A. A.

BRONĖ LIKTORIENĖ,

gimusi 1920 m. lapkričio 8 d. Lenkimų kaime, Skuodo valsč., tragiškai žuvo 1991 m. lapkričio 26 d. Palaidota Queen of Heaven kapinėse, Ft. Lauderdale, FL.

Giliame liūdesy likusi šeima širdingai dėkojame kun. V. Pikturnai už gražius atsisveikinimo žodžius, mišias ir maldas kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame Pampano Beach Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdybai, visiems giminėms bei pažįstamiems už dalyvavimą šermenyse, mišiose ir palydėjusiems brangią Velionę į amžinąją poilsio vietą. Taip pat dėkojame visiems, užprašiusiems mišias, aukojusiems gėles , o taip pat ir mums išreikštas užuojautas žodžiu ir raštu.

Tėviškės žemele ir gintarėliais apibarstyta, ilsėkis Viešpaties ramybėje!

Giliame skausme ir liūdesyje pasilikusi šeima:

Vyras Ferdinandas
Sūnus Rimas
Dukros —
Vytė Chillington ir
Alvita Liktorius-Barsky

DARBININKAS

NEW YORKE

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija .... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. .... (718) 827-1351

Spaustuvė ...... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas .... (718) 827-7932
Salė (kor.) .... (718) 827-9645
Salės adm. ..... (718) 235-8386

Tėv. dr. Leonardas Andriekus, OFM, anksčiau eilę metų buvęs lietuvių pranciškonų provincijolu, o taip pat ir Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininku, paskutinius trejus metus buvęs Brooklyno vienuolyno ekonomu, vėl paskirtas viršininku Brooklyno vienuolynui.

New Yorko lietuvių vyrų choro "Perkūno" valdyba paskutinį savo posėdį turėjo 1991 m. gruodžio 11 d. Dalyvavo pirm. Stasys Karmazinas, Algirdas Česnavičius ir Gediminas Bajeckas. Nutarta choro kasą likviduoti ir pinigus paaukoti šioms organizacijoms: Kultūros Židiniui $700, Bočiams $450 ir Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai $350. Be to, nutarta Apreiškimo parapijoje užprašyti mišias už visus mirusius choristus.

Daina S. Jurkutė, dailininkė ir skulptorė, su savo kūriniais dalyvauja parodoje, kuri vyksta nuo 1991 gruodžio 28 d. iki šių metų sausio 18 d. "Ariel Gallery" patalpose, Manhattane. Daina šioje parodoje yra išstačiusi keturias skulptūras. Galerijos adresas: 76 Green Street, trečias aukštas. Telef. 212 226-8176. Galerija yra New Yorko centre, SoHo rajone, tarp Broome ir Spring gatvių, atidaryta nuo antradienio iki šeštadienio, nuo 10 val. ryto iki 6 val. vak. Vykstant požeminiais traukiniais, galima pasinaudoti traukiniu "F" (išlipti Broadway-Lafayette stotyje), arba traukiniu "E" (išlipti Spring stotyje). Įėjimas nemokamas. Šiame rajone yra susitelkusi eilė geriausių New Yorko galerijų.

Vytautas Alksninis, buvęs JAV LB New Yorko apygardos pirmininkas, pastaruoju metu talkinantis Lietuvos žemės ūkio atkūrime, sausio 2 d. lankėsi *Darbininko* redakcijoje su svečiais iš Lietuvos. Tai buvo: Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos žemės ūkio komisijos pirmininko pavaduotojas Jonas Mačys, Lietuvos žemės ūkio mokslų profesorius dr. Česlovas Jukna ir Lietuvos žemės ūkio akademijos darbuotojas Julius Ramanauskas. Plačiau bus kitose *Darbininko* laidose.

Lietuviai ir lietuvių draugai New Jersey valstijoje yra susibūrę į klubą "Lithuanian-American Club of Northern New Jersey". Klubas turi daugiau negu šimtą narių, leidžia informacinį neperiodinį biuletenį. Klubas ypač daug veikė bendroje kovoje už Lietuvos nepriklausomybę. Šiuo metu klubo valdybą sudaro: Aldona Skrypa, Susan Covalesky, Genevieve Pladis ir Gediminas Kairaitis.

VISI KVIEČIAMI Į

JONIO ANSAMBLIO KONCERTĄ

Sausio 26 d., sekmadienį, 3 val. popiet
Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Įėjimo auka — 12 dol.
Visi kurie dalyvavo Naujųjų metų sutikime Kultūros Židinyje — įeina už 6 dol.

KONCERTĄ RENGIA IR VISUS ATSILANKYTI KVIEČIA
LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS ir KULTŪROS ŽIDINYS

NEW YORKO ŠAULIŲ KUOPOS
20 METŲ VEIKLOS
IR
KLAIPĖDOS KRAŠTO
69 METŲ ATVADAVIMO
SUKAKČIŲ

MINĖJIMAS

Sekmadienį, **sausio 19 d., 3 val. popiet**
Kultūros Židinio didžiojoje salėje
361 Highland Blvd., Brooklyn, NY

Paskaitą skaitys
Prof. dr. VAIDIEVUTIS MANTAUTAS,
LSS išeivijoje įkūrėjas ir garbės pirmininkas

Meninę programą atliks
Solistė ANGELĖ KIAUŠAITĖ ir
virtuozas pianistas POVILAS STRAVINSKAS

— Po programos — banketas su šokiais ir karšta vakariene —

Šokiams gros Romo Telšinsko orkestras

Įėjimas **17.50 dol. asmeniui**
Stalus užsisakyti pas
Vidą ir Algį Jankauskus (718) 849-2260
Živilę Jurienę (718) 441-7831
Zigmą Dičpinigaitį (718) 846-5318

Visus atsilankyti kviečia
NEW YORKO ŠAULIŲ KUOPA
LKVS RAMOVĖS NY SKYRIUS
DLK BIRUTĖS D-JOS NY SKYRIUS
MAŽ. LIETUVOS REZIST. SĄJŪDIS
MAŽ. LIETUVOS BIČIULIŲ D-JA

Kun. dr. Viktoras Pavalkis, iš Milpitas, CA, prie prenumeratos mokesčio pridėjo 100 dol. auką Darbininkui. Nuoširdžiai dėkojame dosniam ir pastoviam aukotojui.

Ansamblis "Jonis", turėjęs pasirodyti New Yorke per Naujų metų sutikimą, neatvyko dėl kelionės suvaržymo dabartinėse Lietuvos sąlygose. Atskrido pavėluotai, ir savo pirmą koncertą jau turėjo Hartforde. Koncertas maloniai sutiktas. New Yorke "Jonis" koncertuos sausio 26 d., sekmadienį. Koncertą ruošia Kultūros Židinio vadovybė ir Lietuvių Atletų Klubas. Visi, dalyvavę Naujų metų sutikime Kultūros Židinyje, į šį koncertą bus įleidžiami už pusę kainos. Prieš koncertą bus galima gauti lietuviškus pietus, pagamintus B. Šidlauskienės.

Romo Telšinsko vadovaujamas orkestras gros New Yorko šaulių kuopos 20 metų minėjimo bankete sausio 19 d. Kultūros Židinyje.

New Yorko šaulių kuopa, savo veiklos dvidešimtmečio proga, išleidžia sukaktuvinį leidinėlį, gausiai iliustruotą, 60 psl. Spaudžia Pranciškonų spaustuvė.

"Lietuvos Atsiminimų" radijas sausio 12 d., sekmadienį, 4 val. popiet Lietuvių Katalikų Centro salėje, 6 Davis Ave., Kearny, NJ, rengia koncertą, kuriuo bus užbaigti šios radijo programos penkiasdešimtieji sukaktuviniai metai. Programą atliks "Jonis", kaimiškos muzikos ansamblis iš Lietuvos. Svečiai bus vaišinami užkandžiais be atskiro mokesčio.

Įeinant aukojama 15 dol. Visus maloniai kviečia prof. dr. Jokūbas Stukas, "Lietuvos Atsiminimų" radijo programos vedėjas.

TIK .79 CENTAI SVARAS už siuntinių persiuntimą į Lietuvą su pristatymu į namus. Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. Minimumas $20.— **TRANSPAK,** 2638 W. 69th St., Chicago. IL 60629. **312-436-7772.**

Atostogos saulėtoje Floridoje. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitei 200 dol. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitei 150 dol. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti A. Zupko, 5886 Guest Court, North Port Myers, FL 33903, USA. Telef. 813 656-5886. (sk.)

Darbininko skaitytojam palengvinti išsiųsti prenumeratos mokestį yra įdėtas 6-tam puslapyje įrémintas lapelis — iškarpėlė. Raginame skaitytojus juo pasinaudoti, užsimokant prenumeratą ir taip pat atsilyginant už kalendorių.

ROMAS PUKŠTYS, Transpak firmos savininkas, vyksta į Lietuvą sausio mėnesio gale. **Perveda pinigus doleriais,** tvarko palikimus. **Atsiskaityti iki sausio 22 d. TRANSPAK,** 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. 312-436-7772.

Šeima iš Lietuvos ieško buto. Gali prižiūrėti pagyvenusius žmones arba vaikus ir atlikti įvairius namų ruošos darbus. Skambinti tel. 212 662-7933. **(sk.)**

KARGO Į LIETUVĄ BE MUITO! Siunčiame SAS oro linija į Rygą. Siuntinius atsiimti Rygos muitinėje. Minimumas 110 lbs arba 50 kg. Kaina $1.55 už svarą. Galima siųsti naujus ir dėvėtus drabužius, batus, medžiagas, maistą bei nereceptinius vaistus. Kreiptis į: **G.T. INTERNATIONAL,** 9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708 430-7334.

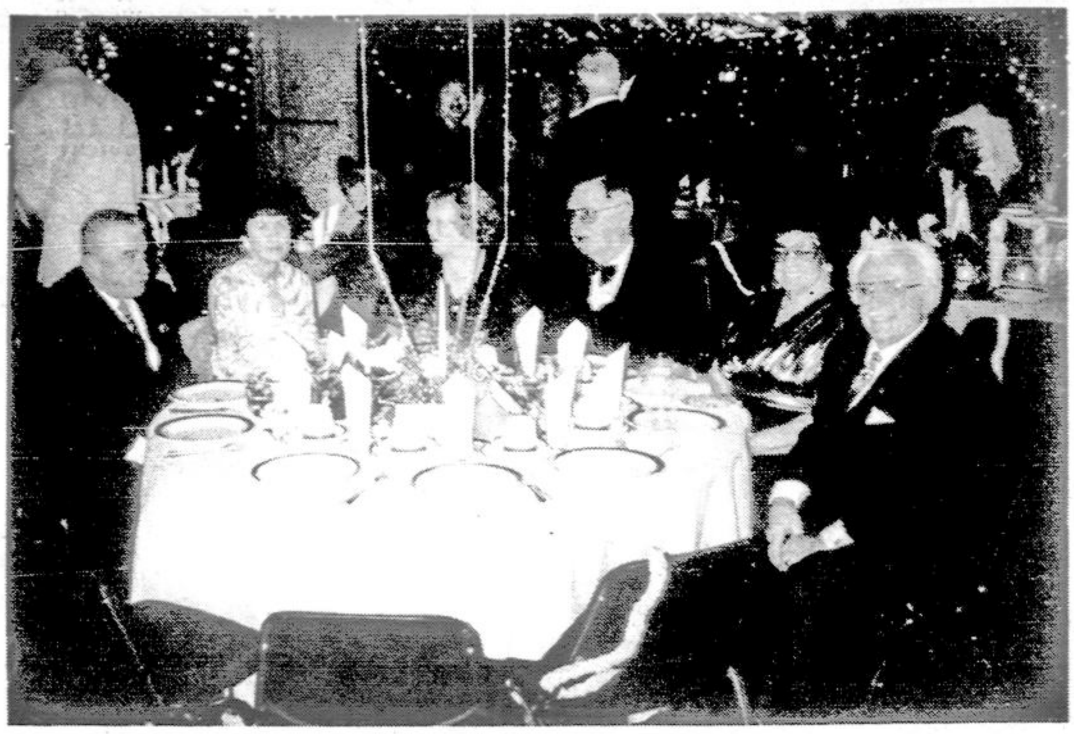

Naujų metų sutikimo baliuje Kultūros Židinyje, iš k.: Tautos Fondo valdybos pirm. A. Vakselis, jo žmona Irena, ambasadoriaus JT žmona Janina ir ambasadorius Anicetas Simutis, Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos pirm. K. Miklas ir jo žmona Ona. Nuotr. A. Jankausko

Juozas ir Ona Glebauskai, iš Cape Cod. MA, prie prenumeratos mokesčio pridėjo dar 40 dol. auką už kalendorių ir spaudai paremti. Nuoširdžiai dėkojame už auką ir už Švenčių sveikinimą.

Jonas ir Ona Keraminai, iš Rockford, IL, prie prenumeratos mokesčio pridėjo 30 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame už auką ir Kalėdų sveikinimus.

Iš Metropolitan operos rūmų sausio 11 d., šį šeštadienį, 1:30 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Giacomo Puccini opera *La Boheme*. Pagrindiniai solistai: Veronica Villarroel, Priscilla Baskerville, Paul Plishka, Renato Capecchi. Diriguoja Michelangelo Veltri. Ateinantį šeštadienį, sausio 18 d., bus transliuojama Richard Wagner opera *Der Fliegende Holländer*.

Kearny, N.J. parduodamas namas už 130,000 dol. Yra 3 miegamieji, moderni virtuvė ir vonia, apkaltas aluminijaus lentelėmis. Netoli lietuvių bažnyčios, krautuvių, autobusų. Dėl informacijų skambinti Eleanor Rokas, Danzi & Rokas Realtors, tel. 1-201-762-4450.

Ieškoma darbininkė ruošos darbams. Pageidautina, kad mokėtų gaminti lietuviškus valgius. Telef. 718 847-4496.

55 SVARŲ MAISTO SIUNTINYS yra pats mėgiamiausias **Lietuvoje:** dešros, sūris, aliejus, kruopos, kava, cukrus ir kiti produktai. $85. **22 SVARAI** vien tik mėsos gaminių $85. **TRANSPAK,** 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. **312-436-7772.**

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS KULTUROS ŽIDINYJE

Kultūros Židinio ir Atletų Klubo vadovybė surengė Naujų Metų sutikimą didžiojoje Židinio salėje, kuri šiam renginiui buvo papuošta daugybe lempučių ir balionų. Pagal Zinos Jankauskaitės planą, net tris dienas prie puošimo darbavosi Vida ir Algis Jankauskai, Eleonora Jankauskienė, Kazys Jankūnas ir Aldona Marijošienė su pora jaunuolių iš Lietuvos.

Stalai buvo apdengti naujom ružavos spalvos staltiesėm. Ant jų viduryje gražios gėlės, tarp jų deganti žvakė ir iškelti balionai. Visa tai paruošė Josefina Senken.

Taip pat buvo pakankamai Naujiems metams sutikti birbynių, barškalų, popieriaus juostelių.

Veikė ir baras, prie kurio buvo ir šaltos užkandos, paruoštos Vidos Jankauskienės ir Onos Miklienės.

Karštas maistas buvo ne tik gausus savo įvairumu, bet taip pat skaniai paruoštas Birutės Šidlauskienės.

Prie kavos svečiai vaišinosi lietuviškais raguoliais ir įvairiais tortais, kuriuos šiam pokyliui iškepė: Danutė Birutienė, Regina Bork, Lijolė Černiauskienė, Ina Gvildienė, Vida Jankauskienė, Aldona Katinienė, Giedrė Kulpienė, Bronė Lukoševičienė, Aldona Marijošienė, Vida Penikienė, Aldona Pinch, Giedrė Stankūnienė, Marytė Šalinskienė, Henrikas Šatinskas ir Birutė Šidlauskienė.

Baigiant senuosius metus, į sceną žodžiui tarti pakviestas Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų Anicetas Simutis. Jis pasidžiaugė 1991 metų įvykiais, atnešusiais Lietuvai laisvę ir tarptautinį pripažinimą, ir linkėjo visiems sėkmingiausių ateinančių metų.

Pasitinkant Naujuosius metus, į publiką prabilo ir Atletų klubo pirm. Pranas Gvildys. Sveikindamas visus, kvietė pakelt šampano taures ir sugiedoti Lietuvos himną. Po to, Gvildys dar prisiminė visus tuos, kurie šia proga negali dalyvauti, ypač sergančius vysk. Paulių Baltakį, OFM, kun. Joną Pakalniškį ir Kultūros Židinio valdybos pirm. Antana Mičiulį. Jie pagerbti atsistojimu.

Į pobūvį susirinko per 200 newyorkiečių. Nuotaika buvo pakili, ir tik po 2 val. ryto pradėta skirstytis.

Kultūros Židinio ir Atletų klubo vadovybė dėkinga visiems dalyvavusiems ir ypač tiems, kurie darbu ir dovanomis prisidėjo prie šio parengimo sėkmės.

Nepaisant, kad lauktasis ansamblis "Jonis" iš Lietuvos neatskrido (dar dėl nežinomu priežasčių), šokiams grojo greitomis suorganizuotas vienetas, kuriam vadovavo Romas Telšinskas, prieš metus atvykęs iš Lietuvos ir jau spėjęs pasižymėti kaip vieno asmens orkestras, grojąs klavikordiniu instrumentu. Jam gitara talkino Stasys Janušas ir būbninkas (svetimtautis). Publika buvo patenkinta jų geru grojimu. (**kkm**)

Padėkite Lietuvai, padėdami sau!

Tapkite ACC LONG DISTANCE klientais.

ACC kainos yra žemesnės negu kitų tolygių firmų, kaip AT&T, Sprint ir kitų,

– ir –

ACC skiria 3 % Jūsų telefono išlaidų Lietuvos Respublikos Ryšių Ministerijos tolimesniam plėtojimui.

PASITARNAUKITE LIETUVAI IR SAU

**Skambinkite:
Tel. 1-800-388-3414
FAX: 1-317-578-3437**

**Roma Česonienė
8282 Tawnsbrook Drive
Fishers, Indiana 46038**

Šiuo metu ACC aptarnauja šias valstijas: New York, Massachusetts, dalį Connecticut, ir Canadą.

ACC